

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Porovnávání občanské vybavenosti obcí

Plzeňského kraje

**The compare of civic amenities in the self-
government territories of Pilsen Region**

Evelína Fenclová

Plzeň 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Porovnávání občanské vybavenosti obcí Plzeňského kraje“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 21. 4. 2023

v. r. Evelína Fenclová

Zásady pro vypracování práce

1. Vymezte termín občanská vybavenost.
2. Zpracujte údaje o občanské vybavenosti ve vybraných obcích.
3. Zhodnoťte rozvržení občanské vybavenosti ve vybraných obcích.
4. Navrhněte opatření vedoucí ke zlepšení.

Poděkování

Poděkování patří zejména vedoucí bakalářské práce, Ing. Vendule Tesařové, Ph.D., jejíž poskytnuté rady a ochota výrazně přispěly ke kvalitnějšímu zpracování práce.

Dále autorka děkuje respondentům dotazníku za možnost sběru dat pro vypracování práce.

Obsah

Úvod.....	6
1 Metodika práce.....	8
1.1 Zdroje dat a jejich zpracování.....	8
1.2 Vybraná metoda hodnocení a její aplikace v praxi.....	8
2 Teoretická východiska práce.....	10
2.1 Teorie občanské vybavenosti.....	10
2.1.1 Občan.....	10
2.1.2 Obec	11
2.1.3 Občanská vybavenost.....	13
2.1.4 Organizační složky obce.....	14
2.1.5 Příspěvková organizace obce.....	15
2.2 Zařízení občanské vybavenosti.....	15
2.3 Metody hodnocení občanské vybavenosti.....	21
2.3.1 Metoda hodnocení dle vybraných standardů.....	22
2.3.2 Měření subjektivní kvality života	22
2.4 Region.....	23
3 Praktická část	25
3.1 Obce.....	25
3.1.1 Obec Kaznějov.....	25
3.1.2 Obec Plasy	26
3.1.3 Obec Kralovice	27
3.2 Občanská vybavenost obce Kaznějov	28
3.3 Občanská vybavenost obce Plasy	33
3.4 Občanská vybavenost obce Kralovice.....	38

3.5	Zhodnocení rozvržení občanské vybavenosti ve vybraných obcích dle standardů	44
3.5.1	Vzdělání a výchova.....	45
3.5.2	Sociální služby.....	47
3.5.3	Zdravotnictví.....	47
3.5.4	Kultura.....	49
3.5.5	Veřejná správa.....	49
3.5.6	Ochrana obyvatelstva.....	49
3.5.7	Veřejná hromadná doprava.....	50
3.5.8	Nakládání s tuhými komunálními odpady.....	50
3.5.9	Napojení na veřejný vodovod.....	51
3.6	Návrh ke zlepšení situace v jednotlivých obcích.....	51
3.6.1	Návrh pro zlepšení situace v obci Kaznějov (dotazníkové šetření).....	53
3.6.2	Návrh pro zlepšení situace v obci Plasy.....	57
3.6.3	Návrh pro zlepšení situace v obci Kralovice.....	57
	Závěr.....	58
	Seznam použitých zdrojů.....	60
	Seznam použitých zkratk a symbolů.....	66
	Seznam tabulek.....	67
	Seznam příloh.....	68
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Občanská vybavenost obce je součástí běžného života občanů České republiky. V kontextu občanské vybavenosti lze chápat zařízení a pozemky naplňující funkce výchovné, sociální, zdravotní, kulturní, veřejnosprávní, ochranné aj. Občanskou vybaveností jsou veřejné statky i soukromá zařízení poskytující výše zmíněné služby.

Úroveň občanské vybavenosti v obcích se výrazně podílí na úrovni kvality života občanů v rámci České republiky i jiných území či států. Hodnotí se přítomnost jednotlivých zařízení/pozemků v obcích, jejich dostupnost i jejich úroveň, popř. kapacita či dojezdová vzdálenost; od tohoto se dále odvíjí úroveň kvality života v jednotlivých lokacích. S rostoucí úrovní občanské vybavenosti se zvyšuje úroveň kvality života ceteris paribus (tzn. za jinak stejných podmínek).

Autorka se ve své práci zabývá tématem porovnávání občanské vybavenosti obcí Plzeňského kraje; práce je soustředěna na vybrané obce okresu Plzeň-sever. V rámci úrovně občanské vybavenosti jsou porovnávány tři vybrané obce nacházející se v okrese Plzeň-sever, a to město Kaznějov, město Plasy a město Kralovice.

Obce byly vybrány na základě několika skutečností:

- 1) Všechny vybrané obce náleží okresu Plzeň-sever a patří mezi největší na území okresu,
- 2) Kaznějov je obec s obecním úřadem, Plasy jsou obec s pověřeným obecním úřadem a Kralovice jsou obec s rozšířenou působností (tři kategorie, které lze mezi sebou porovnávat),
- 3) Všechny vybrané obce mají historický titul města a jsou historicky výrazně propojeny,
- 4) Počet obyvatel ve vybraných obcích je vyšší než 2 500 obyvatel a menší než 3 500 obyvatel (2 827 – 3 410 obyvatel)
- 5) Obce disponují rozlišnou úrovní občanské vybavenosti,
- 6) Za posledních 10 let se počet obyvatel v obcích výrazně nezměnil.

Náplní bakalářské práce je vymezení tématu občanské vybavenosti, zpracování údajů o občanské vybavenosti ve vybraných obcích, zhodnocení rozvržení občanské vybavenosti ve vybraných obcích dle standardů veřejné infrastruktury a navržení případných opatření

vedoucích ke zlepšení situace (odstranění či zmírnění nedostatků občanské vybavenosti v obci).

Hlavním cílem práce je zhodnocení úrovně občanské vybavenosti v obcích, z čehož plyne navržené opatření vedoucích ke zlepšení rozvržení zařízení občanské vybavenosti v jednotlivých obcích, jež by vedly k odstranění či zmírnění nedostatků, popř. ke zvýšení kvality života občanů či jejich subjektivní spokojenosti.

Práce je členěna do tří kapitol, první kapitola se zabývá metodikou práce, tzn. popisuje způsob sběru dat potřebných ke zpracování bakalářské práce a dále uvádí vybrané metody hodnocení úrovně občanské vybavenosti ve vybraných obcích.

Druhá kapitola obsahuje podkapitoly zabývající se pojmem občanská vybavenost, jednotlivými kategoriemi zařízení občanské vybavenosti a možnými metodami hodnocení úrovně občanské vybavenosti. Obsahuje popis vybraného regionu. Druhá kapitola je kapitolou teoretickou, poskytující relevantní informace pro čtenáře i autorku ke zpracování části praktické.

Je navázáno částí praktickou v kapitole č. 3. Podkapitoly se zabývají občanskou vybaveností vybraných obcí, porovnáním a zhodnocením rozložení zařízení občanského vybavení. V poslední podkapitole autorka navrhuje opatření ke zlepšení situace, jak je uvedeno v zásadách práce.

Motivací pro zpracování bakalářské práce je zejména proniknutí do problematiky kvality života občanů ve vybraných obcích okresu Plzeň-sever. Jak bylo řečeno výše, pod zařízení/pozemky občanské vybavenosti spadají veřejné statky i soukromá zařízení, tudíž se tato problematika váže i k alokaci finančních prostředků z rozpočtů vybraných samosprávních celků, jelikož obce jsou významným investorem. Sedmihradská (2015) uvádí, že v České republice existuje přibližně 6 250 obcí a 140 městských částí statutárních měst; v rámci rozpočtů činily celkové výdaje k r. 2014 264 mld. Kč, což představovalo asi 6,2 % hrubého domácího produktu. K 30. září 2022 činily územní výdaje rozpočtů 502,7 mld. Kč. (Ministerstvo financí České republiky [MFČR], 2022) V rámci spokojenosti občanů by na způsob alokace finančních prostředků samosprávnými celky měla být vynaložena vysoká pozornost.

Autorka tuto problematiku vnímá jako aktuální vzhledem k politické minulosti České republiky, jelikož na úplnou decentralizaci občanské vybavenosti byla dbána pozornost až po roce 1989; decentralizace občanské vybavenosti do některých obcí stále probíhá.

1 Metodika práce

Kapitola stručně popisuje, jakým způsobem byla bakalářská práce zpracována.

1.1 Zdroje dat a jejich zpracování

Teoretická část sestává zejména z přesných definic, jež jsou čerpány z právních publikací či publikací zabývajících se veřejným sektorem; mezi oblastí veřejných financí a oblastí občanské vybavenosti nachází kontinuálnost (alokace finančních prostředků). Byla provedena literární rešerše o dané problematice.

Vyjma teorie čerpané z publikací obsahuje část teoretická teorii čerpanou ze zdrojů internetových, prostřednictvím kterých byly využity zpracované průzkumy týkající se kvality života v regionech (či státech) pro pochopení problematiky autorkou.

Údaje pro praktickou část jsou čerpány zejména z oficiálních webových stránek vybraných obcí, jejichž zařízeními občanské vybavenosti se autorka zabývá, tzn. z webových stránek konkrétních obecních úřadů, kde je část údajů o občanské vybavenosti daných obcí uvedena.

Subjektivní znalost obcí, jimiž se práce zajímá, též přispěla ke sběru informací pro teoretickou i praktickou část práce.

Výstupy praktické části tzn. porovnání a zhodnocení občanské vybavenosti, bylo prováděno dotazníkovým šetřením a v souladu s materiály Ministerstva pro místní rozvoj České republiky (standards dostupnosti veřejné infrastruktury), viz podkapitola 1.2.

Zdroje informací pro vypracování bakalářské práce jsou uvedeny v Seznamu použitých zdrojů na str. 60-65.

1.2 Vybraná metoda hodnocení a její aplikace v praxi

Metody hodnocení úrovně občanské vybavenosti v jednotlivých obcích jsou dále definovány a charakterizovány v podkapitole 2.3. Vzhledem k zadání bakalářské práce lze provádět část praktickou dotazníkovým šetřením či osobním průzkumem, tzn. metodou subjektivního hodnocení úrovně občanské vybavenosti občany. Dotazníkové šetření bylo využito pro analýzu spokojenosti občanů obce Kaznějov s úrovní kulturního života v obci.

Objektivnější metodou hodnocení občanské vybavenosti v jednotlivých obcích je srovnávání se standardy dostupnosti zařízení občanské vybavenosti (např. se Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury zpracovanými a zveřejněnými Ministerstvem pro místní rozvoj ČR).

Pro objektivní hodnocení byla využita metoda bodování. K hodnocení byly vybrány následující kategorie občanského vybavení:

- Vzdělání a výchova
- Sociální služby
- Zdravotnictví
- Kultura
- Veřejná správa
- Ochrana obyvatelstva
- Veřejná hromadná doprava
- Nakládání s tuhými komunálními odpady
- Napojení na veřejný vodovod

Tyto kategorie jsou autorkou vnímány jako hlavní kategorie poskytující validní a objektivní zhodnocení úrovně občanské vybavenosti. Udělované body se rovnají počtu zařízení v jednotlivých obcích přítomných. Následuje celkové sečtení bodů v jednotlivých kategoriích, stručný komentář, zhodnocení úrovně občanské vybavenosti vybraných obcí a dále stručné zdůvodnění daného rozložení občanské vybavenosti.

Návrh opatření pro zlepšení situace je vázán k nedostatkům rozložení občanské vybavenosti zjištěným v rámci vybrané metody hodnocení (metoda bodování). Autorka práce uvádí, že pouze v některých vybraných obcích byly nedostatky zjištěny.

2 Teoretická východiska práce

Kapitola je teoretickou částí bakalářské práce. Uvádí teorii a teoretické souvislosti nezbytné k porozumění problematice v práci řešené.

2.1 Teorie občanské vybavenosti

Je nutno obsáhnout teoretická východiska k problematice úrovně občanské vybavenosti v obcích. Aby byl pojem občanské vybavenosti správně definován vzhledem ke všem okolnostem, je nezbytné vymezit pojmy občan a obec; pojmy občan, obec a občanská vybavenost jsou v práci čteně užívány a je potřeba, aby byly tyto pojmy užívány vždy ve správné relaci k dané problematice. Zmiňovány jsou pojmy organizační složka a příspěvková organizace obce.

2.1.1 Občan

Pojem občan se úzce váže k určité náležitosti k pospolitosti či společenství. Občanství je poté definováno jako členství v určité obci, společenství či státu. Práva a povinnosti související s občanstvím jsou určeny konkrétním ústavním zřízením. Pokud by bylo zacíleno na morální stranu věci, být občanem znamená též naplňování odpovědnosti za jednotlivce i celek, tzn. občan má určitý morální závazek k obci, společenství či státu, do něhož je právně zařazen. Občan je mimo jiné zainteresován do věcí veřejných a občanských (využívání svých občanských práv). (Jirásková, 2005)

Problematiku občanství obce dále přibližuje Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecních zřízeních). („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

§ 16 odstavec 1 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních řízeních) říká, že „Občanem obce je fyzická osoba, která

- a) Je státním občanem České republiky, a
- b) Je v obci hlášena k trvalému pobytu.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

Práva občana obce definuje § 16 odstavec 2 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních) jako „Občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo

- a) Volit a být volen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
- b) Hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem,

- c) Vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
- d) Vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce,
- e) Nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy,
- f) Požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů,
- g) Podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty; orgány obce je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

§ 16 odstavec 3 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních) podotýká, že „Oprávnění uvedená v odstavci 2 písm. c) až g) má i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území obce nemovitost.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

2.1.2 Obec

Dle § 1 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních) je obec „Základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

„Obec plní tyto funkce vymezené v zákonem o obcích:

- a) Vlastní samosprávnou funkci, v ČR tzv. samostatná působnost obce v záležitostech, o kterých může samostatně rozhodovat, tzn. má určité zákonem upravené pravomoci. Obec jako územní společenství občanů má právo na samosprávu, právo samostatně rozhodovat v mnoha oblastech veřejné správy – a to ve věcech územní samosprávy. Obec vykonává veřejnou správu v samostatné působnosti, tzn. volené orgány obce, které svým rozhodnutím svěřují vlastní realizaci svým výkonným orgánům. V některých zemích plní i:

b) Přenesené funkce, v ČR tzv. přenesená působnost, v rámci vykonávání státní správy. Vykonávají ji výkonné orgány obcí a jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy v ČR, v přenesené působnosti i krajským úřadem.“ (Peková et al., 2005, s. 106-107)

„Podle přenesené působnosti pak rozeznáváme tyto kategorie obcí:

- Obce,
- Obce s matričním úřadem,
- Obce se stavebním úřadem,
- Obce s pověřeným obecním úřadem,
- Obce s rozšířenou působností, které podle zákona ve svém správním obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti ostatním obcím.“ (Peková et al., 2008, s. 121)

Dle § 2 odstavce 2 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních) „Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

Pokud by byla uvažována problematika kategorizace obcí dle počtu obyvatel, § 3 odstavce 1 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních) říká, že „Obec, která má alespoň 3000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

Kategorizace obcí dle historických označení charakterizuje § 3 odstavce 3 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních), jenž říká, že „Obec, která byla městem před dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

Historickými označeními se též zabývá § 3 odstavce 4 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních), dle kterého „Obec, která byla oprávněna užívat označení městyse přede dnem 17. května 1954, je městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, od kterého se obec stává městysem.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

Je nezbytné zdůraznit, že obce jsou samostatně působící jednotkami. Dle § 35 odstavce 1 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních) „Do samostatné

působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

Z hlediska problematiky občanské vybavenosti, jež je v této práci rozebírána, je nutno zmínit § 35 odstavec 2 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních), který říká, že „Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. *Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.*“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022) Část odstavce vyznačena kurzívou odkazuje na povinnosti obce ke svým občanům v rámci občanské vybavenosti obce.

Právní úpravu výkonu samostatné působnosti upravuje § 35 odstavec 3 Zákona č. 128/2000 Sb., Zákona o obcích (obecních zřízeních), který říká, že „Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí

- a) Při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem
- b) V ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.“ („Zákon č. 128/2000 Sb.“, 2022)

2.1.3 Občanská vybavenost

„Plochy občanského vybavení zahrnují zejména pozemky staveb a zařízení občanského vybavení pro vzdělávání a výchovu, sociální služby, péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva. Dále zahrnují pozemky staveb a zařízení pro obchodní prodej, tělovýchovu a sport, ubytování, stravování, služby, vědu a výzkum, lázeňství a pozemky související dopravní a technické infrastruktury a veřejných prostranství. Plochy občanského vybavení musí být vymezeny v přímé návaznosti na kapacitně dostačující plochy dopravní infrastruktury a být z nich přístupné.“ (Plos, 2013, s. 293)

„Plochy občanského vybavení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro přiměřené umístění, dostupnost a využívání staveb občanského vybavení a k zajištění podmínek pro jejich užívání v souladu s jejich účelem.“ (Plos, 2013, s. 293)

V odborné definici je definován pojem občanské vybavenosti a dále jsou alespoň z části charakterizovány náležitosti a požadavky, jež by občanská vybavenost měla naplňovat.

Vzhledem k nutnému porozumění definice je uvedeno vysvětlení termínu plochy dopravní infrastruktury.

„Plochy dopravní infrastruktury zahrnují zpravidla pozemky staveb a zařízení pozemních komunikací, drah, vodních cest, letišť a jiných druhů dopravy. Plochy dopravní infrastruktury se zpravidla člení na

- a) Plochy silniční dopravy
- b) Plochy drážní dopravy
- c) Plochy letecké dopravy
- d) Plochy vodní dopravy
- e) Logistická centra jako plochy kombinované dopravy.“ (Plos, 2013, s. 294)

Dle definice, jež na sebe váže nižší úroveň odbornosti, lze definovat zařízení občanské vybavenosti jako zařízení prospívající společnosti a plnící tzv. společenské funkce. („Co je stavba občanské vybavenosti?“, n.d.)

Úroveň občanské vybavenosti v obcích je jedním z hlavních faktorů mající vliv na kvalitu života v rámci jednotlivých samosprávných území. Problematika občanské vybavenosti v obcích by neměla být podceňována a obce by tak měly cílit na uspokojení zájmu veřejnosti (obyvatelstva) ve věci dostupnosti zařízení občanské vybavenosti.

2.1.4 Organizační složky obce

Peková et al. (2012) uvádí, že pro zabezpečování čistých veřejných statků je veřejnou správou zřizována nezisková organizace, tzv. organizační složka, jež se nevyznačuje právní subjektivitou. „Zřizovatel poskytne organizační složce majetek potřebný k činnostem této organizace.“ (Peková et al., 2012, s. 222) Organizační složka obce nemůže vstupovat do ekonomicko-právních vztahů. (Peková et al., 2012)

2.1.5 Příspěvková organizace obce

„Veřejná správa na úrovni státu i na úrovni územní samosprávy zřizuje pro zabezpečování smíšených veřejných statků v rámci veřejného sektoru příspěvkové organizace.“ (Peková et al., 2012, s. 227).

Peková et al. (2012) dále uvádějí, že příspěvkové organizace hospodaří s prostředky svých mimorozpočtových peněžních fondů a mohou získávat peněžní prostředky ve formě finančních darů od jiných subjektů; mohou pořizovat další majetek.

Mezi příspěvkové organizace municipality patří např. mateřská škola, základní škola, střední škola, vyšší odborná škola, zoologická zahrada (nezřízena soukromníkem).

2.2 Zařízení občanské vybavenosti

Pro další rozvedení problematiky občanské vybavenosti jednotlivých obcí je nutno definovat, jaká zařízení se pod pojmem zařízení občanské vybavenosti nachází, jelikož je tento pojem celkově rozsáhlý a různě definovaný. V předchozí podkapitole je uvedena definice tohoto pojmu, tato část klade důraz na větší konkretizaci.

Občanská zařízení lze rozdělit v rámci základního dělení na komerčně přímo využitelné stavby, stavby s částečným komerčním využitím a nekomerční stavby. Toto dělení spočívá v uplatnění na trhu. (Ort, 2018)

Mezi zařízení občanského vybavení se řadí: občanská zařízení pro vzdělávání a výchovu, občanská zařízení pro sociální služby, občanská zařízení pro péči o rodinu, občanská zařízení pro zdravotní služby, občanská zařízení pro kulturu, občanská zařízení pro veřejnou správu, občanská zařízení pro ochranu obyvatelstva, občanská zařízení pro obchodní prodej, občanská zařízení pro tělovýchovu a sport, občanská zařízení pro ubytování, občanská zařízení pro stravování a občanská zařízení pro služby. („Co je stavba občanské vybavenosti?“, n.d.)

Každá tato kategorie je různými zdroji definována jinak, proto zde bude snaha o co nejpodrobnější definici těchto oblastí občanského vybavení.

a) Občanská zařízení pro vzdělávání a výchovu

Tuto oblast lze definovat jako školská zařízení, pod něž spadají i ubytovací zařízení a zařízení výchovná. Dle §7 odstavce 3 Zákona č. 561/2004 Sb., Zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), „druhy

škol jsou mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem typy škol podle jejich zaměření pro účely jejich označování.“ („Zákon č. 561/2004 Sb., 2022)

Dle §2 odstavce 2 Zákona č. 561/2004 Sb., Zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), jsou obecnými cíli vzdělávání zejména: rozvoj osobnosti člověka (vybavenost poznávacími a sociálními způsobilostmi, připravenost na občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnost), získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání, pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti, utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respekt k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého, poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně a bezpečnosti a ochraně zdraví. („Zákon č. 561/2004 Sb.“, 2022)

b) Občanská zařízení pro sociální služby

Mezi občanská zařízení pro sociální služby jsou řazeny tato zařízení: podporované bydlení, chráněné bydlení, centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem. Azylové domy, kontaktní centra, domy na půl cesty, intervenční centra, služby následné péče, sociální rehabilitace apod. jsou zařízeními plnícími služby sociální prevence. (Ministerstvo práce a sociálních věcí [MPSV], 2020)

Druhy sociálních služeb jsou sociální poradenství (občanské, manželské a rodinné poradny, poradny pro osoby sociálně nepřízpůsobenými, sociálně právní poradenství), dále osobní asistence, pečovatelská služba (terénní i ambulantní), tísňová péče, průvodcovské a předčitatelské služby (terénní, ambulantní). (MPSV, 2020)

Zařízení poskytují pomoc občanům při zvládání úkonů péče o vlastní osobu, osobní hygieně (či poskytnutí podmínek pro osobní hygienu), dále poskytnutí či pomoc při zajištění stravy, poskytnutí či pomoc při zajištění ubytování/bydlení, pomoc při chodu

domácnosti, pomoc při zprostředkování kontaktu mezi osobou a společenským prostředím atd. (MPSV, 2020)

Cílem sociálních služeb, a tedy i občanských zařízení pro sociální služby, je:

- „Zachovat lidskou důstojnost klientů,
- Vycházet z individuálně určených potřeb klientů,
- Rozvíjet aktivně schopnost klientů
- Zlepšit nebo alespoň zachovat soběstačnost klientů,
- Poskytovat služby v zájmu klientů v náležité kvalitě.“ (MPSV, 2020)

c) Občanská zařízení pro péči o rodinu

Pod tuto kategorii spadají zařízení, jež zajišťují sociálně-právní ochranu dítěte, tzn. zajištění práva na život, na vývoj dítěte, rodičovskou péči, život v rodině, identitu dítěte, svobodu jeho myšlení, svědomí a náboženství, právo na vzdělání a zaměstnání; zahrnuje i ochranu dítěte před násilím tělesným či duševním, dále zanedbáváním, zneužíváním či vykořisťováním. (MPSV, n.d.)

Dále zajišťují péči o občany v obecně ohrožené v sociálním prostředí.

Tuto funkci plní krajské úřady (magistráty), MPSV (Ministerstvo práce a sociálních věcí), Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí a Úřad práce ČR. (MPSV, n.d.)

Pro potřeby bakalářské práce lze do těchto orgánů dodatečně zařadit obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady a újezdní úřady. (MPSV, n.d.)

d) Občanská zařízení pro zdravotní služby

Zdravotní služby legislativně upravuje Zákon č. 372/2011 Sb., Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

Dle §4 odstavce 2 Zákona č. 372/2011 Sb. se „zdravotnickým zařízením rozumí prostory určené pro poskytování zdravotních služeb.“ („Zákon č. 372/2011 Sb.“, 2023)

Dle §2 odstavce 2 Zákona č. 372/2011 Sb. se „poskytovatelem zdravotních služeb rozumí fyzická nebo právnická osoba, která má oprávnění k poskytování služeb podle tohoto zákona“. („Zákon č. 372/2011 Sb.“, 2023)

Dle §4 odstavce 2 Zákona č. 372/2011 Sb. se oborem zdravotní péče pro účely tohoto zákona rozumí

- a) „Zubní lékařství, farmacie, obory specializačního vzdělávání nebo obory certifikovaných kurtů lékařů, zubních lékařů nebo farmaceutů podle jiného právního předpisu,
- b) Odbornosti nelékařských zdravotních pracovníků nebo obory specializačního vzdělávání nebo obory certifikovaných kurzů nelékařských zdravotnických pracovníků podle jiného právního předpisu.“ („Zákon č. 372/2011 Sb.“, 2023)

Dle §2 odstavce 2 Zákona č. 372/2011 Sb. se zdravotními službami rozumí

- a. „Poskytování zdravotní péče podle tohoto zákona zdravotnickými pracovníky, a dále činnosti vykonávané jinými odbornými pracovníky, jsou-li tyto činnosti vykonávány v přímé souvislosti s poskytováním zdravotní péče.
- b. Konzultační služby, jejichž účelem je posouzení individuálního léčebného postupu, popřípadě navržení jeho změny nebo doplnění a další konzultace podporující rozhodování pacienta ve věci poskytnutí zdravotních služeb prováděné dalším poskytovatelem zdravotních služeb (dále jen „poskytovatel“) nebo zdravotnickým pracovníkem, kterého si pacient zvolil.
- c. Nakládání s tělem zemřelého v rozsahu stanoveném tímto zákonem, včetně převozu těla zemřelého na patologicko-anatomickou pitvu nebo zdravotní pitvu a z patologicko-anatomické pitvy nebo zdravotní pitvy prováděné poskytovatelem podle zákona o pohřebnictví
- d. Zdravotnická záchranná služba.
- e. Zdravotnická dopravní služba.“

(„Zákon č. 372/2011 Sb.“, 2023)

e) Občanská zařízení pro kulturu

Občanská zařízení pro kulturu lze nazývat též jako kulturní instituce (společenská a kulturní zařízení). Tato zařízení slouží k rozvoji kulturního života v obcích, poskytují osvětu či vzdělání a plní zábavní funkce.

Mezi občanská zařízení tohoto typu lze zařadit např. divadla, muzea, kina, galerie, knihovny, domy kultury (integrace různých kulturních funkcí/činností), koncertní sítě, kluby, zoologické zahrady, botanické zahrady, městské parky, hvězdárny, planetária, rekreační zařízení, informační centra.

f) Občanská zařízení pro veřejnou správu

Veřejná správa, tj. soubor definovaných činností (úkony jsou stanoveny zákonem), je organizována a realizována v právním a institucionálním rámci. Veřejná správa je vždy vykonávána ve veřejném zájmu a týká se veřejných záležitostí. (Syravátková, J., n.d.)

Pokud se jedná o přímé vykonavatele veřejné správy, řadíme mezi ně prezidenta republiky, vládu, ministerstva, správní úřady (s celostátní působností), orgány samosprávy (orgány územních samosprávných celků na úrovni obcí a krajů), orgány profesních komor, orgány vysokých škol, veřejné bezpečnostní sbory (ozbrojené či neozbrojené). V bakalářské práci se autorka zabývá orgány územních samosprávných celků na úrovni obcí a veřejnými bezpečnostními sbory. (Syravátková, J., n.d.)

g) Občanská zařízení pro ochranu obyvatelstva

„Ochrana obyvatelstva představuje plnění úkolů v oblasti plánování, organizování a výkonu činnosti za účelem předcházení vzniku, zajištění připravenosti na mimořádné události a krizové stavy a jejich řešení; ochranou obyvatelstva je dále plnění úkolů civilní obrany. Jedná se tedy o plnění úkolů v souvislosti s ochranou života, zdraví, majetku a životního prostředí při mimořádných událostech a krizových situacích jak nevojenského, tak vojenského charakteru.“ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT], n.d.)

Úkoly týkající se ochrany obyvatelstva zajišťují složky IZS, orgány kraje, obce či právnické či podnikající fyzické osoby či občané samotní. Do zařízení, která vykonávají ochranu obyvatelstva, lze zařadit i školská zařízení (zabezpečování oblasti, varování, evakuace). (MŠMT, n.d.)

Funkcí zařízení pro ochranu obyvatelstva je zaopatření trvalého a kvalitativně se zlepšujícího mechanismu ochraňující lidský život, zdraví a majetek občanů. (MŠMT, n.d.)

h) Občanská zařízení pro obchodní prodej

Do kategorie lze zařadit občanská zařízení pro obchod a služby, kterými jsou: obchodní centra, tržnice, prodejny a logistická centra. („Co je stavba občanské vybavenosti?“, n.d.)

Funkce občanských zařízení pro obchodní prodej je zejména zajišťování maloobchodního prodeje v obcích. Tato občanská zařízení lze rozdělit do skupin dle sortimentu, který z hlediska maloobchodního prodeje nabízejí, tzn. plnosortimentní a specializované. Touto problematikou se z hlediska praxe v této bakalářské práci zabírám dále. („Obchodní dům“, 2019)

Z logiky věci vyplývá, že v obcích s nižším počtem obyvatel budou převládat prodejny plnosortimentní, jelikož specializované prodejny v takovýchto obcích nejsou schopny generovat takovou míru zisku, jež by zajišťovala ekonomickou prospěšnost podniku.

i) Občanská zařízení pro tělovýchovu a sport

Funkce těchto zařízení je zejména udržovat lidskou aktivitu na určité úrovni, jelikož tato úloha ovlivňuje zdraví (prevence závislosti drogové a alkoholové) a délku lidského života. Usměňuje lidskou agresi (prevence kriminality), rozvíjí sociální vědomí a etický kodex člověka (dětství a mládí). Alternativními funkcemi jsou: sdružování občanů a jejich vedení k tělesné aktivitě, toleranci a respektu. Mimo jiné je sport a tělovýchova přínosem pro národní hospodářství z hlediska odvodu daní ze sportovního průmyslu. (MŠMT, 2006)

Mezi občanská zařízení, která zprostředkovávají tělovýchovu a sport, se řadí: školská zařízení a další sportovní zařízení (např. atletické okruhy, aquaparky, bazény, golfová hřiště, jízdárny, koupaliště a plovárny, stadiony, tenisové areály, arény, posilovny, skateparky, sportovní areály a sportoviště, tělocvičny, umělé stěny, závodiště atd.). Nelze opomenout výše zmíněné sportovní spolky, které se také významnou měrou podílejí na zprostředkování tělovýchovy a sportu v obcích. (MŠMT, 2006)

j) Občanská zařízení pro ubytování

Mezi občanská zařízení pro ubytování lze zařadit všechna veřejná zařízení poskytující ubytovací služby. Těmito zařízeními jsou hotely, motely, penziony, internáty, ubytovny, kempy apod.

k) Občanská zařízení pro stravování

Do kategorie spadají zařízení, která poskytují stravovací služby (tj. výroba, příprava či rozvoz pokrmů provozovatelem určitého potravinářského podniku), tzn. zařízení provozované hostinské živnosti, školní jídelny, menzy, zařízení poskytující stravování zaměstnanců a osob vykonávající vojenskou činnou službu, stravování v rámci zdravotních a sociálních služeb, podávání občerstvení a podávání pokrmů jako součásti ubytovacích služeb a služeb cestovního ruchu. (Jelínková, 2014)

l) Občanská zařízení pro služby

Skupina občanských zařízení pro služby zahrnuje všechna zařízení, jejichž činnost patří do tzv. terciérního sektoru ekonomiky a nelze je kategorizovat do již uvedených skupin občanských zařízení.

Tučková (2013) uvádí, že služby jsou užitečné činnosti, jež slouží k uspokojení potřeb občanů.

„Služby se v ESA 2010 systematizaci člení na těchto 12 skupin:

- a) Výrobní služby;
- b) Údržby a opravy;
- c) Doprava;
- d) Cestovní ruch;
- e) Stavební práce;
- f) Pojišťovací služby a penzijní financování;
- g) Finanční služby;
- h) Poplatky za využívání duševního vlastnictví;
- i) Telekomunikační služby, služby v oblasti počítačů a informační služby;
- j) Ostatní podnikatelské služby;
- k) Osobní, kulturní a rekreační služby a
- l) Výrobky a služby vládních institucí.“ (Stejskal et al., 2017, s. 41)

Občanskými zařízeními pro služby jsou pošty, salony, autoservisy, pneuservisy, pohřební služby, pobočky pojišťoven, finanční poradenství apod.

2.3 Metody hodnocení občanské vybavenosti

Kapitola stručně popisuje možné metody hodnocení úrovně občanské vybavenosti, jež jsou autorkou užity v bakalářské práci.

Uvedeny jsou: metoda hodnocení dle vybraných standardů a metoda subjektivního měření kvality života (tzn. dotazníkové šetření).

2.3.1 Metoda hodnocení dle vybraných standardů

Metody hodnocení dle standardů uvádí např. Ochrana (2003):

„Při tvorbě ukazatelů dané veřejné služby lze vymezit tři základní roviny. První rovina definuje věcnou oblast služby, tedy její obsah a účel, k čemu je veřejná služba zaměřena.

Příkladem může být:

- Likvidace komunálního odpadu,
- Zabezpečení protipožárních služeb,
- Služba veřejných knihoven,
- Zabezpečení sociálních služeb,
- Údržba komunikací a osvětlení.“ (Ochrana, 2003, s. 110)

Autorkou bylo vybráno hodnocení úrovně občanské vybavenosti v rámci dostupných standardů zpracovaných Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky a zveřejněných na webových stránkách MMR ČR.

Obce lze rozdělit do jednotlivých kategorií typů území dle několika kritérií. Standardy uvádí, jak by měla být občanská vybavenost rozvržena vzhledem k vybranému typu území. V rámci hodnotících tabulek jsou uvedeny: typ zařízení veřejné infrastruktury, kategorie, bod sledovaný pro dostupnost (výchozí a cílový), sledovaná výchozí území, typ území (jednotlivé kategorie, do nichž jsou obce rozděleny) a typ dostupnosti. (MMR ČR, 2020)

Tato metoda umožňuje hodnotit rozvržení občanské vybavenosti zcela objektivně.

V práci byly opomenuty body sledované pro dostupnost (výchozí a cílové), sledovaná výchozí území a typ dostupnosti.

Konkrétní užití metody viz kapitola Metodika práce.

2.3.2 Měření subjektivní kvality života

Pro hodnocení kvality života v daných obcích je relevantním ukazatelem subjektivní názor občanů daných obcí, jelikož je nejrelevantnější a nejvalidnější metodou hodnocení spokojenosti s úrovní kvality života, potažmo s úrovní vybavenosti v dané obci.

Relevance měření subjektivní kvality života v daném regionu závisí na velikosti sledovaného vzorku – čím je větší zkoumaný vzorek (čím je větší výběrový soubor občanů dané oblasti), tím jsou relevantnější výsledky měření. Nelze opomíjet fakt, že pro přesné měření subjektivní kvality života by bylo potřeba prošetření celého základního souboru, tzn. všech občanů dané oblasti. Toto měření by bylo velice časově náročné, proto jsou uvažovány výsledky z prošetření výběrového souboru. Správně sestavený výběrový soubor pro subjektivní měření kvality života (v našem případě měření spokojenosti s úrovní občanské vybavenosti v jednotlivých obcích) zahrnuje všechny věkové kategorie (s výjimkami osob, které nejsou s problematikou seznámeny).

Pro zkoumání subjektivní spokojenosti občanů lze využít dotazníkové šetření či osobní rozhovor.

Dotazníkové šetření spočívá ve sběru informací v písemné či elektronické podobě – otázky jsou tištěné či podány elektronickou formou subjektům k zodpovězení. „Obecně je dotazníkové šetření charakterizováno těmito rysy: zjišťuje potřebné údaje zprostředkovaně, prostřednictvím subjektivní výpovědi osob; nedochází k přímé interakci mezi výzkumným pracovníkem a respondentem; je to technika vysoce formalizovaná a standardizovaná; rozhodující část zásahů výzkumníka do sběru informací v terénu se realizuje již předem, při přípravě projektu výzkumu.“ (Disman, 2018)

2.4 Region

Kapitola charakterizuje region Plzeňského kraje České republiky. Charakteristika jednotlivých obcí se nachází v podkapitole praktické části bakalářské práce.

Plzeňský kraj (dříve kraj Západočeský) o rozloze téměř 7 649 km² je situován na jihozápadě České republiky. Čítá 501 obcí (z toho 57 měst a 12 městysů) a 579 000 obyvatel, jejichž počet se progresivně vyvíjí. Na území kraje se nachází sedm okresů: okres Domažlice, okres Klatovy, okres Plzeň-jih, okres Plzeň-město, okres Plzeň-sever, okres Rokycany a okres Tachov. 15 obcí kraje vykonává rozšířenou působnost státní správy: Blovice, Domažlice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Kralovice, Nepomuk, Nýřany, Plzeň, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice a Tachov. Obce, jež budou dále charakterizovány, analyzovány a porovnávány v rámci úrovně občanské vybavenosti, spadají do okresu Plzeň-sever. („Plzeňský kraj“, 2022)

Ekonomika Plzeňského kraje se řadí mezi průměrné ekonomiky krajů České republiky (zaujímá 5. místo v podílu tvorby hrubého domácího produktu na obyvatele). Tvorba HDP se přisuzuje ekonomické výkonnosti krajského města Plzně a řadě významných podniků, které v kraji působí; mezi ně patří např. Škoda Transportation, a.s. a TS Plzeň, a.s. (strojírenství), Bohemia Sekt, s.r.o. Starý Plzenec, Stock Plzeň – Božkov s.r.o., Pivovar Prazdroj (potravinářský průmysl), Plzeňská teplárenská a Plzeňská energetika (odvětví energetiky). („Plzeňský kraj“, 2022)

V důsledku tohoto udržuje kraj nízkou míru nezaměstnanosti s hodnotou 2,6 %. To řadí Plzeňský kraj na přední místa v celé České republice v problematice nezaměstnanosti. Údaj o míře nezaměstnanosti je relevantní pro rok 2021. (Mertlová, 2021)

Ve věci ekonomické situace kraje je nutné zmínit, že kraj oplývá historickými (historické jádro města Plzně, Klášter Plasy, Klášter Kladruby, Horšovský Týn, Rabí, Velhartice, Domažlice atd.) a přírodními (Národní Park Šumava, Český les, Brdy, Slavkovský les) památkami. Památky jsou příčinou turistického ruchu v oblasti. Kraj vlastní turisticky významnou hranici s Bavorskem. („Plzeňský kraj“, 2022)

V rámci dostupnosti občanské vybavenosti je nutné zmínit dopravní infrastrukturu v Plzeňském kraji. Plzeňským krajem prochází dálnice D5 a krajské město Plzeň je důležitým železničním uzlem. Celé území pokrývá významný systém Integrované dopravy Plzeňského kraje (železniční, autobusové, tramvajové a trolejbusové linky). („Plzeňský kraj“, 2022)

Hejtmanem Plzeňského kraje je v současnosti pan Rudolf Špoták (Česká pirátská strana), jenž se v rámci své působnosti zabývá podněty, náměty a připomínkami. (Zeithaml, 2022)

Kraj má zřízenou Radu Plzeňského kraje (čítající 9 členů). (Zeithaml, 2020)
Zastupitelstvo Plzeňského kraje čítá 45 členů. (Zeithaml, 2020)

3 Praktická část

Kapitola popisuje vybrané obce Plzeňského kraje okresu Plzeň-sever, poskytuje výčet zařízení občanské vybavenosti vybraných obcí, zhodnocuje situaci v rámci občanské vybavenosti a obsahuje návrhy na zlepšení rozložení zařízení občanského vybavení.

3.1 Obce

Praktická část bakalářské práce, tzn. charakteristika občanské vybavenosti, hodnocení rozvržení občanské vybavenosti vybraných obcí, dále porovnávání úrovně občanského vybavení mezi v rámci jednotlivých vybraných obcí a návrh opatření pro zlepšení, se vztahuje ke třem vybraným obcím Plzeňského kraje, okresu Plzeň – sever. Vybranými obcemi jsou Kaznějov, Plasy a Kralovice. Obce byly vybrány na základě podobné četnosti obyvatelstva. Obce čítají odlišnosti ve velikosti rozlohy, avšak pro úroveň občanské vybavenosti obcí je rozhodujícím faktorem počet obyvatel. Též historie vybraných obcí je výrazně propojena, a to v rámci cisterciáckého kláštera v Plasích zrušeného v r. 1785 císařem Josefem II.

3.1.1 Obec Kaznějov

Město Kaznějov (obec s obecním úřadem) se nachází v Plzeňském kraji, v okrese Plzeň – sever. Leží 20 km severně od krajského města Plzeň a rozkládá se na 12,3 km².

V blízkosti města se nachází obec Rybnice, obec Obora, hospodářský dvůr Býkov, obec Horní Bříza a obec Mrtník. K 1. 1.2022 obec čítá 3 016 stálých obyvatel. („Kaznějov“, 2022)

Starostkou města je v současné době paní Mgr. Eva Šimlová, pozice místostarosty je v držení pana Ing. Petra Nového. („Kontakty“, 2023) Obecní zastupitelstvo čítá 13 členů, obec má dále zřízenou Radu města Kaznějov, Finanční výbor a Kontrolní výbor. („Zastupitelstvo“, 2023 (I))

První zmínka o Kaznějovu spadá do roku 1144 v souvislosti s cisterciáckým klášterem v Plasích, jemuž kníže Vladislav II. Kaznějov věnoval. Do roku 1250 je Kaznějov v dokumentech datován jako hospodářský dvůr cisterciáckého řádu. Ve 14. století byl na území dnešní obce hospodářský dvůr zrušen a byla zde vystavěna původní ves. 15. století znamenalo pro obec příslušnost k panství Dolní Bělé a dále vlastnictví Královské komory. V majetku kláštera poté Kaznějov zůstal až do roku 1785, kdy byl plaský

cisterciácký klášter zrušen Josefem II. Dále se historie Kaznějova váže k těžbě a chemickému průmyslu. („Kaznějov“, 2022)

V 19. století byla objevena uhelná ložiska, do blízkosti Kaznějova (obec Hromnice) byla přemístěna chemická továrna na výrobu koncentrované kyseliny sírové, ke které se váže výroba tzv. olea. V blízké vzdálenosti od dolů byla v 19. století vyráběna kyselina dusičná, železné mořidlo a modrá skalice (jejíž výroba má v okrese Plzeň – sever jistou tradici), dále kyselina citronová od r. 1930. Počínaje 20. stoletím probíhá u obce těžba kaolinu (po 2. světové válce zestátněný podnik Lachema). („Kaznějov“, 2022)

Historie obce je uvedena zejména pro jeho velký těžební a průmyslový význam, jež velkou hodnotou přispěl k rozvoji města po ekonomické stránce.

Obcí prochází významná železniční trať na trase Plzeň – Žatec – Most. („Kaznějov“, 2022)

3.1.2 Obec Plasy

Město Plasy (obec s pověřeným obecním úřadem) se nachází 21 km severně od krajského města Plzeň v údolí řeky Střely, rozkládající se na 57,13 km². Plasy jsou zároveň součástí Mikroregionu Dolní Střela. Centrum obce je tvořeno bývalým cisterciáckým opatstvím (Národní kulturní památka Klášter Plasy). („Plasy“, 2023)

Počet obyvatel činí k 1. 1. 2022 2 827 stálých obyvatel. („Plasy“, 2023)

Starostkou obce je paní Mgr. Eva Kantor Pořádková, post I. místostarosty náleží panu Ing. Václav Gross (Nezávislí pro Plasko), II. místostarostkou je paní Mgr. Eliška Palmová. Zastupitelstvo obce čítá 15 členů; členové zastupitelstva obce jsou z velké části nezávislí, dále zastupitelstvo čítá členy příslušné k politickým stranám (ČSSD, ODS, MY, KDU-ČSL, TOP 09). Rada města čítá 5 členů. („Zastupitelstvo“, 2023 (II)).

Obec má zřízený finanční výbor, kontrolní výbor, osadní výbory, dále Komisi zeleně a životního prostředí, Komisi výstavby a rozvoje města, Kulturní komisi, SPOZ a Komisi k projednávání přestupků. („Výbory a komise“, 2023)

První zmínky o obci se datují k r. 1144 (založení cisterciáckého kláštera v Plasích knížetem Vladislavem II.), v r. 1145 byla vydána klášteru zakládací listina. Největší rozvoj kláštera se váže k vládě krále Václava I.; klášter vlastnil mimo Plasy dalších 50 vesnic. V 15. a 16. století klášter upadá, po bitvě na Bílé hoře v r. 1620 však dochází ke

zlepšení majetkových poměrů. Následuje zrušení kláštera císařem Josefem II. v roce 1785. („Historie“, 2023 (II))

Ekonomický a politický rozvoj města se váže ke kanceléři K. L. Metternichovi z Winneburgu, jenž areál v r. 1826 odkoupil. Byl podpořen rozvoj hutního průmyslu, podpořena byla též přestavba areálu. Město se stalo kulturním a historickým centrem celého regionu. Ve vlastnictví Metternichů setrvala obec až do r. 1945, dnes jsou budovy klášterního areálu ve vlastnictví státu, obce a soukromých vlastníků. („Historie“, 2023 (II))

Obcí Plasy též prochází významná železniční trať s uzly Plzeň – Žatec – Most. V r. 2024 by měla být zahájena výstavba východního obchvatu plánována ŘSD. („Plasy“, 2022) V Plasích se též nachází veřejné vnitrostátní letiště, jež je určeno výhradně pro rekreační účely. K Letišti Plasy se váže činnost Aeroklubu Plasy, který zajišťuje provoz letiště („Letiště Plasy“, 2023)

3.1.3 Obec Kralovice

Město Kralovice (obec s rozšířenou působností) je lokalizováno v severní části okresu Plzeň-sever a rozkládá se na 39,80 km², je součástí mikroregionu Kralovicko. Obec s rozšířenou působností čítá 3 410 stálých obyvatel (údaj k 1. 1. 2022). („Kralovice“, 2022)

Starostou obce se stal pan Ing. Karel Popel („Starosta“, 2023), místostarostou obce je pan Ing. Lukáš Janko („Místostarosta“, 2023). Zastupitelstvo obce čítá 15 obecních zastupitelů. („Zastupitelstvo města Kralovice“, 2023) Rada města se skládá ze 4 členů. („Rada města Kralovice“, 2023) Obec má zřízený Finanční a Kontrolní výbor, dále Bytovou komisi a Komisi pro koordinaci činnosti zájmových oddílů a společenských organizací. („Samospráva / orgány města“, 2023)

První zmínka je datována do roku 1183, kdy byla ves s trhem knížetem Bedřichem darována cisterciáckému klášteru v Plasích. Od roku 1432 náležela polovina města k hradu Krašov, druhá polovina města poté k hradu Libštejn, město spadalo do vlastnictví bratrů Hanuše a Beneše z Kolovrat. V r. 1543 byl majitelem města Florián Gryspek a jeho zásluhou získalo město významné výsady, např. vysazení na město a udělení městského znaku (1547). Po bitvě na Bílé Hoře v r. 1620 bylo město zkonfiskováno a v r. 1623 se opět vrátilo do vlastnictví cisterciáckého kláštera v Plasích. („Z historie“, 2023)

Po zrušení cisterciáckého kláštera v Plasích císařem Josefem II. byl v r. 1794 zřízen kralovický regulovaný magistrát. Dalším výrazným zásahem do dějin města bylo odkoupení Kralovic knížetem Metternichem v r. 1826. („Z historie“, 2023)

Do města Kralovice byly dále centralizovány okresní úřady, do kralovického politického okresu náležely soudní okresy kralovický a manětínský. Do r. 1949 bylo město Kralovice sídlem okresního národního výboru, jenž byl přesunut počátkem roku do Plas. („Z historie“, 2023)

3.2 Občanská vybavenost obce Kaznějov

Kapitola 3.2. praktické části se zabývá úrovní zařízení občanského vybavení v obci Kaznějov, čítající 3016 obyvatel. Kapitola poskytuje komentář k výčtu zařízení občanské vybavenosti obce Kaznějov (Příloha A). Stručně charakterizuje všechny uvedené kategorie občanské vybavenosti.

V obci Kaznějov se nenacházejí občanská zařízení pro ubytování.

Některá konkrétní zařízení jsou uvedena v tabulce několikrát. Důvodem je multifunkčnost daných zařízení občanského vybavení.

Komentář k jednotlivým kategoriím je následující:

1) Zařízení pro vzdělávání a výchovu

Obci Kaznějov náleží pět zařízení občanského vybavení pro výchovu a vzdělávání; Mateřská škola U Továrny a Mateřská škola sídliště (zřízené jako příspěvkové organizace obce), základní škola, základní uměleckou škola (vzdělání poskytováno Základní uměleckou školou Kralovice) a Středisko volného času RADOVÁNEK (pracoviště Kaznějov); toto zařízení lze přirovnat k tzv. domům dětí a mládeže (plní vzdělávací i kulturní funkce).

Nejvyššího vzdělání, jehož lze v rámci obecních vzdělávacích institucí dosáhnout, je vzděláním základním. Možnosti středního vzdělání bez maturity/s maturitou v různých dojezdových vzdálenostech jsou: SŠ Horní Bříza a SOU Horní Bříza, Gymnázium a SOŠ v Plasích, SŠ Kralovice a střední školy v krajském městě Plzni (SOU elektrotechnické Plzeň, Bezpečnostně právní akademie Plzeň, s.r.o.; Církevní gymnázium Plzeň, Hotelová škola, Integrovaná střední škola živnostenská, Sportovní

a podnikatelská střední škola, Gymnázium Lud'ka Pika atd.). („Střední školy v okrese Plzeň-město“, n.d.)

2) Občanská zařízení pro sociální služby

Sociální služby jsou v obci poskytovány zařízením Dům s pečovatelskou službou, jenž je pobytovým zařízením poskytujícím rovněž terénní služby. Cílovou skupinou pečovatelské služby jsou osoby s tělesným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby se sníženou soběstačností. Cílovou věkovou skupinou jsou mladí dospělí (19-26 let), dospělí (27-64 let), mladší senioři (65-80 let) a starší senioři (80 + let). Finanční prostředky pro provoz pečovatelské služby v obci poskytuje obec Kaznějov a dále Plzeňský kraj. („Pečovatelská služba“, 2023 (II))

3) Občanská zařízení pro péči o rodinu

Jak bylo řečeno v podkapitole 2.2, ve výjimečných případech lze do zařízení občanského vybavení pro péči o rodinu zařadit i obecní úřad bez rozšířené působnosti, jelikož pravomocí obecního úřadu je např. práce s ohroženými skupinami obyvatel (senioři či děti). Takovýmto příkladem je „Vítání občánků“, při kterém obec vyjadřuje, že je ochotna napomáhat rodině při výchově jejich potomků. Tyto aktivity lze zahrnout do činností vzájemných se k péči o rodinu a považovat je za odůvodnění, v rámci kterého se i Městský úřad Kaznějov nachází v této kategorii občanského vybavení. (Stalmach, 2015)

4) Občanská zařízení pro zdravotní služby

Další kategorií jsou občanská zařízení pro zdravotní služby, jež čítají 6 položek. V obci se nacházejí dva lékaři poskytující praktické zdravotní služby pro dospělé, jeden pediatr poskytující zdravotní služby pro děti a dorost, gynekologie, pouze jeden zubní lékař a nezávislá stomatologická laboratoř. V obci se nachází samostatná ambulance klinické logopedie.

5) Občanská zařízení pro kulturu

Kulturu zajišťují v obci 3 zařízení občanského vybavení, a tj. tzv. víceúčelové kulturní zařízení (dříve Kino Kaznějov), nově zrekonstruováno, jenž poskytuje služby různých účelů a je k dispozici i veřejnosti (rezervační systém). Mezi události konající se v tomto kulturním zařízení patří např. divadelní představení, koncerty Základní umělecké školy Kaznějov, služby poskytovány Základní škole Kaznějov, pohybové

aktivity (kurzy tance, cvičení) či schůze místních spolků. („Víceúčelové kulturní zařízení“, 2023)

Kulturním zařízením je Městská knihovna Kaznějov. Služby, jež knihovna poskytuje, jsou následující: absenční a prezenční půjčování knih (časopisů, e-knih) s možností donáškové služby, elektronický on-line katalog, veřejný internet, tisk, knihovnické lekce, besedy a soutěže, dále meziknihovní výpůjční služby (váže se k dokumentům, jež nejsou součástí fondu knihovny). Zejména besedy přispívají k rozvoji kulturního života obyvatelstva obce Kaznějov. („Služby“, 2023)

Kulturní funkci v obci plní Středisko volného času RADOVÁNEK. Kromě kroužků pro děti a sportovní události pořádá středisko akce pro veřejnost rozvíjející kulturní dění v obci. Mezi akce lze zařadit Masopust, Lampionový průvod či městské jarmarky. („Pracoviště Kaznějov“, n.d.)

6) Občanská zařízení pro veřejnou správu

Občanským zařízením pro veřejnou správu je Městský úřad Kaznějov, zveřejněné dokumenty Městského úřadu lze nalézt na oficiálních webových stránkách města Kaznějov. Samotnou webovou stránku, jíž přísluší i úřední deska či e-podatelná lze hodnotit jako přehlednou a snadnou pro orientaci. Mezi zveřejněnými dokumenty jsou např. usnesení Zastupitelstva, usnesení Rady města, Veřejné finance obce, Jednací řád obce, Organizační řád obce, dále vyhlášky, GDPR, zápisy finančního a kontrolního výboru. Tyto dokumenty jsou běžně dostupné veřejnosti dle zákona. („Dokumenty Městského úřadu“, 2023)

Veřejnou správu plní Obvodní oddělení Policie České republiky Kaznějov, mající působnost v dalších okolních obcích: Babina, Berk, Bertin Dvůr, Brod, Čivice, Dobříč, Dolní Bělá, Horní Bělá, Horní Hradiště, Hubenov, Jarov, Koryta, Korýtko, Kostelíky, Lité, Lomany, Lomnička, Loza, Mrtník, Nebřeziny, Obora, Ondřejov, Pláně, Plasy, Rybnice, Sokolka, Spankov, Tlučná, Vrážné, Vrtbo a Žebnice. („Obvodní oddělení Kaznějov“, 2023)

7) Občanská zařízení pro ochranu obyvatelstva

Občanskými zařízeními pro ochranu obyvatelstva jsou Sbor dobrovolných hasičů Kaznějov a výše zmíněné Obvodní oddělení Policie České republiky Kaznějov.

8) Občanská zařízení pro obchodní prodej

Autorka vyzdvihuje výstavbu supermarketu NORMA, k.s. (prodej potravinového i nepotravinového zboží); supermarket byl dokončen v r. 2019 a výstavba supermarketu ovlivnila životy obyvatel v obci, došlo ke zvýšení komfortu; není zde nutnost, aby obyvatelé obce dojížděli nakupovat potraviny a jiné zboží do Plzně či Kralovic, výrazně se snížila dojezdová vzdálenost do nejbližšího supermarketu.

Kromě supermarketu NORMA, k.s. se v obci nachází prodejna spol. Družstvo Coop a 3 prodejny smíšeného zboží. Obec Kaznějov dále disponuje řeznictvím a pekařstvím.

Květinářství, prodej textilu, drogerie a chovatelské potřeby jsou dalšími zařízeními poskytující obchodní prodej v obci.

V obci Kaznějov je lokalizována stanice společnosti ORLEN Benzina (skupina ORLEN Unipetrol).

9) Občanská zařízení pro tělovýchovu a sport

V obci je k dispozici fotbalové hřiště pojící se s klubem FK Bohemia Kaznějov, tenisový kurt (Tenisový klub Kaznějov); tělovýchovná jednota TJ Sokol Kaznějov je též spolkem v obci působící.

Areál Koupaliště Kaznějov nabízí hřiště pro beach volejbal.

Do kategorie občanského vybavení lze zahrnout dětská hřiště (oficiálně 2 dětská hřiště) a skatepark.

Uvedena jsou již zmíněná zařízení občanského vybavení, tj Středisko volného času RADOVÁNEK zajišťující tělovýchovnou a sportovní osvětu. Sbor dobrovolných hasičů Kaznějov sdružuje (nejen) mládež obce a vede ji k aktivnímu životnímu stylu.

10) Občanská zařízení pro stravování

Poslední skupinou občanských zařízení jsou občanská zařízení pro stravování; do této kategorie byla zahrnuta školní jídelna Základní školy Kaznějov nabízející stravovací služby pro žáky. Další zařízení jsou vedena soukromníky: Restaurant Modrý Hrozen, Restaurant REST 66, Motorest U Foksů, cukrárna a kaznějovské Zmrzlinářství s kavárnou.

11) Občanská zařízení pro ubytování

Obec postrádá občanská zařízení pro ubytování, a to jak penziony či hotely, tak ubytovny a podobná zařízení. Možnost ubytování v penzionu v dojezdové vzdálenosti náleží městu Plasy (např. Pivovarský dvůr Plasy), nejbližší ubytovna se nachází v obci Horní Bříza.

12) Občanská zařízení pro služby

Do kategorie občanských zařízení pro služby spadá pobočka společnosti Česká pošta (s bezbariérovým přístupem) nabízející tyto služby: přijímání listovních zásilek, balíkových zásilek a poukázek, dále uložení zásilek na poště, výdej zásilek, je podacím místem; pobočka České pošty v obci Kaznějov je též místem Czech POINT a Western Union (transfer peněz), sázkovým terminálem a místem prodeje tisku. Poskytuje též kopírovací služby. Řídící pobočkou je pobočka Plzeň 23. („Detail pobočky“, 2022 (III))

V obci se nachází čtyři výdejní místa zásilek pro občany obce (spol. Zásilkovna, spol. DPD a AlzaBox).

Ošetření poskytuje Veterinární ordinace Kaznějov.

Obec disponuje kadeřnictvím, svatebním salonem, krejčovstvím. Masáže poskytované soukromníkem mohou být zahrnuty též do kategorie občanských zařízení pro zdravotní služby, autorkou byly kategorizovány do této skupiny občanských zařízení.

Dalšími zařízeními poskytující služby jsou cykloservis, autoservis a autoklimatizace. Společnost LM Kovo s.r.o. nabízí služby charakteru kovoobrábění a zámečnictví.

Hospodářský dvůr a sběrné místo pro bioodpad náleží kompetencím obce v rámci odpadového hospodářství. Obec zajišťuje sběr odpadu i v rámci zvláštních sběrných nádob umístěných v 9 lokalitách. („Sběrný dvůr, odpadové hospodářství“, 2023)

13) Ostatní občanská zařízení, která nelze zahrnout do předchozích kategorií

Existují zařízení, která nelze do předchozích kategorií (uvedených v podkapitole 2.2.) nelze zahrnout.

V rámci dopravní infrastruktury k obci náleží vlaková stanice Kaznějov na železniční trati Plzeň-Žatec-Most a dále zastávky autobusové dopravy, ležící na opačných částech obce.

Nedaleko obce se nachází veřejný hřbitov k obci příslušící.

3.3 Občanská vybavenost obce Plasy

Tato kapitola se zabývá zařízeními občanské vybavenosti v obci Plasy. Kapitola je rozvržením totožná s kapitolou 3.2., tudíž poskytuje komentář k jednotlivým kategoriím zařízení občanské vybavenosti. Jednotlivá zařízení jsou uvedena v Příloze B.

Obec Plasy disponuje všemi druhy zařízení občanské vybavenosti uvedených v podkapitole 2.2.

Komentář k jednotlivým kategoriím je následující:

1) Občanská zařízení pro vzdělávání a výchovu

Mezi zařízení pro vzdělávání a výchovu obce Plasy lze zařadit několik institucí. Nejvyšší vzdělání, jež vzdělávací instituce obce poskytují, je střední vzdělání s maturitou.

Obec Plasy disponuje mateřskou školou a školou úplnou základní pro žáky 1. – 9. ročníku. Žáky Základní školy Plasy je i vysoký podíl dětí a mládeže z obcí v okolí obce Plasy.

Střední vzdělání s maturitou poskytuje Gymnázium a Střední odborná škola Plasy. Gymnázium v Plasích poskytuje všeobecné středoškolské vzdělání v rámci osmiletého či čtyřletého studijního programu. Střední odborná škola Plasy nabízí ke studiu tři obory: agropodnikání, veterinářství a obchodní akademii. („Obory SOŠ“, n.d.) Střední odborná škola v Plasích je jedinou střední školou v Plzeňském kraji, která poskytuje veterinární vzdělání.

V obci se též nachází Základní umělecká škola (hudební i výtvarné obory).

Do zařízení pro vzdělání náleží AEROKLUB Plasy provozující leteckou školu jako schválenou výcvikovou organizaci pro výcvik dle evropských leteckých předpisů; provádí výcviky několika typů dle certifikace (pilot kluzáku, pilot lehkých letadel, soukromý pilot, pilot ultralehkých letadel). („Letecká škola“, 2023)

Součástí letecké školy je akrobatické centrum, jenž má též certifikaci a vhodnou specializaci pro školení sportovních pilotů. („Akrobatické centrum“, 2023)

Posledním zařízením poskytující vzdělání a výchovu je volnočasové středisko RADOVÁNEK, pracoviště Plasy, organizující kroužky a další akce pro děti a mládež, např. dětské tábory. („Radovánek – Váš volný čas, Vaše zábava“, 2023)

2) Občanská zařízení pro sociální služby

Sociální služby v obci plní dům s pečovatelskou službou poskytující pečovatelskou službu (pro ubytované klienty i v podobě terénní služby), asistenci při styku s úřady, pomoc při uplatňování práv cílové skupiny (senioři), aktivizační činnosti, pravidelné pohybové aktivity (cvičení), zprostředkovává kulturní programy, zájmové činnosti či půjčování knih. („Dům s pečovatelskou službou“, 2023)

V budově se nacházejí ordinace interní, pediatrická, gynekologická. Dům s pečovatelskou službou též disponuje vlastní laboratoří. („Dům s pečovatelskou službou“, 2023)

Posláním instituce je zlepšení kvality života klientů cílové skupiny, výhradně seniorům. („Dům s pečovatelskou službou“, 2023)

3) Občanská zařízení pro péči o rodinu

Jak bylo uvedeno dřívejších kapitolách, péči o rodinu či sociálně slabší skupiny obyvatelstva může poskytovat obecní úřad, proto je do konkrétních občanských zařízení této kategorie zahrnut Městský úřad Plasy.

4) Občanská zařízení pro zdravotní služby

V obci Plasy se nachází pediatr pro děti a dorost, diabetologická ordinace, chirurgická ambulance a oční optik. Též se v obci mimo lékařský dům nachází samostatná zubní ordinace.

Obec Plasy disponuje lékařským domem (Lékařský dům Plasy) s vlastní laboratoří (tzn. vzorky není nutno odesílat např. do laboratoří Fakultní nemocnice Plzeň). V lékařském domě se nachází rentgen, plicní ordinace, pediatr, praktický lékař pro dospělé, oční lékař, interna, diabetologie, psychiatrie, kardiologie, urologická ordinace, ORL, chirurgická ambulance a zubní lékař. Součástí lékařského domu je samostatná lékárna. („Lékařský dům Plasy“, 2023)

V obci Plasy se rovněž nachází ambulance klinické logopedie.

Do občanských zařízení pro zdravotní služby v obci je zařazen i dům s pečovatelskou službou vzhledem k jednotlivým ordinacím (interní, pediatrická, gynekologická), jež se v domě s pečovatelskou službou nacházejí. („Dům s pečovatelskou službou“, 2023)

5) Občanská zařízení pro kulturu

Je nutno vyzdvihnout budovu multifunkčního kulturního domu, jenž byl zrekonstruován v roce 2018 a upraven dle zájmů obyvatel obce. Kulturní dům pozitivně zasáhl do kulturního života v obci, jelikož městu Plasy dlouhodobě chyběl sál pro konání akcí. Kulturní dům byl zrekonstruován v rozpočtu 70 000 000 Kč, přičemž polovinu finančních prostředků poskytla obec Plasy jako investor a polovina finančních prostředků byla zajištěna z úvěru. Multifunkční kulturní dům slouží k pořádání koncertů, plesů (např. maturitní plesy Gymnázia Plasy), dále k veřejným besedám a akcím místních spolků a organizací (např. koncerty ZUŠ Plasy a plaského orchestru Domikus). Součástí multifunkčního kulturního domu je restaurační zařízení. (Kosová, Svobodová, 2019)

Obec disponuje veřejnou knihovnou (vedena jako příspěvková organizace) s univerzálním knihovním fondem přizpůsobeným požadavkům široké veřejnosti (nejen obyvatel Plas a blízkých obcí). Kulturní dění v obci rozvíjí zejména přednáškami a besedami. Vzdělávací funkci plní předáváním bibliografických, referenčních a faktografických informací. („Vítejte na stránkách Městské knihovny Plasy“, 2023).

Centrum stavitelského dědictví je provozováno Národním technickým muzeem, výstavba probíhala od r. 2009 do r. 2015, financována byla Národním technickým muzeem a prostředky Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) prostřednictvím IOP (Integrovaného operačního programu) v rámci Národní podpory využití potenciálu kulturního dědictví. Zdrojem 15 % objemu finančních prostředků potřebných na výstavbu centra byl státní rozpočet. Naplňuje prezenční a edukační funkce se zážitkovými aktivitami pro návštěvníky muzea. („O nás“, 2021)

Dalším zařízením je Zoologická zahrada a minigolf Plasy. Tento areál byl postaven soukromým investorem, tzn. bez zásahu obce. Atrakce přitahuje zákazníky z celého Plzeňského a Karlovarského kraje.

AEROKLUB Plasy plní kulturní funkci v obci především prostřednictvím organizace a realizace vyhlídkových letů. Další kulturní činností AEROKLUBU Plasy je letecký den, který je uskutečněn každý rok již od r. 1947. Letecký den je pro obec významnou událostí, jelikož se ho účastní veřejnost celého Plzeňského kraje. Letecký den je znám pod názvem Den ve vzduchu s Plzeňským krajem. („Historie leteckého dne“, 2023)

Areál Velká louka je do těchto zařízení zahrnut jako vhodná lokace pro konání koncertů (např. Plaský Majáles organizovaný každoročně 7. ročníkem osmiletého studijního programu Gymnázia Plasy) a dalších akcí (pouť v Plasích).

V obci se nachází podstatné památky, bývalý cisterciácký klášter Plasy (první panovnický klášter řádu Cisterciáků) a dále hrobka rodu Metternichů. Klášter Plasy náleží mezi národní kulturní památky a v sezónách výrazně ovlivňuje ekonomickou situaci obce v rámci přílivu finančních prostředků (cestovní ruch).

Turistické centrum plní funkci kulturní a informační, je zřízeno obcí Plasy.

Obci Plasy náleží městský park v blízkosti centra.

6) Občanská zařízení pro veřejnou správu

Veřejnou správu dvě konkrétní zařízení, a to Městský úřad Plasy aktivní na oficiálních webových stránkách města a plní zde informační funkci pro občany (např. poskytuje zápisy a usnesení Rady města Plasy). („Město Plasy“, 2023)

Státní okresní archiv Plzeň-sever je vnitřní organizační jednotkou Státního oblastního archivu v Plzni a poskytuje 9 pracovních míst pro místní občany. („Historie archivu“, n.d.)

Veřejná správa je realizována Hasičským záchranným sborem Plzeňského kraje – stanice Plasy. („Požární stanice Plasy“, 2023)

7) Občanská zařízení pro ochranu obyvatelstva

Úlohu naplňuje Sboru dobrovolných hasičů Horní Hradiště (SDH je zařazen z důvodu hasičské zbrojnice nacházející se v Plasích). („Sbor dobrovolných hasičů“, 2023)

V obci zajišťuje ochranu Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje – stanice Plasy. („Požární stanice Plasy“, 2023)

8) Občanská zařízení pro obchodní prodej

Obec disponuje 3 pobočkami společnosti Družstvo Coop, dále 3 prodejny se smíšeným zbožím a řeznictvím. Květinářstvím, prodejnou textilu a samostatnou prodejnou outdoorového oblečení, 2 prodejny drogeristického zboží, prodejnou papírnického zboží, prodejnou chovatelských potřeb, domácích potřeb a 2 prodejny stavebnin. V obci se též nacházejí 2 autoservisy a autolakovna.

V obci se nachází čerpací stanice společnosti ČS Commodity Petrol.

9) Občanská zařízení pro tělovýchovu a sport

K obci přísluší fotbalové hřiště pod správou tělocvičné jednoty TJ Sokol Plasy zajišťující tělocvičnou a sportovní osvětlu areál přírodního koupaliště (hřiště pro beach volejbal), dráha pro in-line brusle v areálu Velká louka.

Atletický okruh je součástí školních pozemků (pozemky Základní školy Plasy a Gymnázia a Střední odborné školy Plasy), avšak je ve večerních hodinách přístupný i veřejnosti. Veřejnosti je ve večerních hodinách přístupná tělocvična Gymnázia a Střední odborné školy Plasy pro lekce volejbalu, basketbalu a jiných týmových sportů.

Součástí kategorie jsou dvě dětská hřiště.

Dalším zařízením pro tělovýchovu a sport je uvedené Středisko volného času RADOVÁNEK pořádající pohybové kroužky pro děti a mládež.

10) Občanská zařízení pro ubytování

Zařízeními občanské vybavenosti pro ubytování jsou dva penziony provozované soukromníky, z nichž jeden je v této práci již zmíněný, tj. penzion Pivovarský dvůr Plasy, jenž se nachází v centru obce a vyznačuje se atraktivitou pro turisty.

Ubytovací služby pro studenty v obci poskytuje internát Gymnázia a Střední odborné školy Plasy (Domov mládeže), jehož celková ubytovací kapacita čítá 100 míst. („O domově mládeže“, n.d. (I))

11) Občanská zařízení pro stravování

Tato kategorie obsahuje 7 různých zařízení, jež jsou k dispozici obyvatelům obce. Zahrnuty jsou i školní jídelny Základní školy Plasy a Střední odborné školy Plasy.

12) Občanská zařízení pro služby

Jako v předchozí podkapitole týkající se občanské vybavenosti obce Kaznějov je uvedena pobočka České pošty v Plasích. Služby této pobočky jsou příjem listovních zásilek, balíkových zásilek a poukázek, přijímání balíků, ukládání zásilek, výdej zásilek; je též podacím místem. Pobočka je místem Czech POINT a Western Union, provozuje sázkový terminál. Nabízí kopírovací služby a je místem prodeje tisku. („Detail pobočky“, 2022 (I))

V obci se nachází 6 výdejních míst zásilek (společnosti DPD, PPL, Z-Box).

Službou poskytovanou v obci je veterinární ordinace.

Pro občany jsou k dispozici kadeřnictví a kosmetické salony, masáže poskytované soukromníkem (lze zařadit i do občanských zařízení pro zdravotní služby), dva autoservisy, autolakovna.

V obci se nachází sběrný dvůr zajišťující obecní nakládání s odpadem. („Sběrný dvůr“, 2023)

13) Ostatní občanská zařízení, která nelze zahrnout do předchozích kategorií

V rámci dopravní infrastruktury jsou do občanského vybavení zařazeny zastávky veřejné hromadné dopravy; zastávka vlakové dopravy na železniční trati Plzeň-Žatec-Most a zastávky autobusových linek. V obci se nachází dobíjecí stanice ČEZ pro elektromobily.

Sakrální stavby obce jsou rovněž zahrnuty do zařízení občanské vybavenosti. V Plasích byly vystavěny Kostel sv. Václava a Kostel Nanebevzetí Panny Marie (nacházející se v areálu bývalého cisterciáckého kláštera). Římskokatolická farnost Plasy poskytuje pravidelné veřejné bohoslužby.

Nedaleko centra obce Plasy se nachází veřejný hřbitov příslušící ke Kostelu sv. Václava.

3.4 Občanská vybavenost obce Kralovice

Kapitola se zabývá popisem občanské vybavenosti obce Kralovice (výčet uveden v Příloze C).

V obci se nacházejí všechny kategorie občanských zařízení.

Komentář k jednotlivým kategoriím je následující:

1) Občanská zařízení pro vzdělávání a výchovu

V rámci občanského vybavení pro vzdělání a výchovu je v obci Kralovice k dispozici škola mateřská a škola základní devítiletá či praktická škola Kralovice. Středoškolské vzdělání s výučním listem (obory opravář zemědělských strojů a mechanik opravář motorových vozidel) či středoškolské vzdělání s maturitou (obor sociální činnost) v obci poskytuje Střední škola Kralovice. („Studijní obory“, 2022)

Základní hudební vzdělání umožňuje Základní umělecká škola Kralovice, jež je příspěvkovou organizací zřizovanou obcí; základní umělecká škola přispívá ke kulturnímu dění v obci koncerty svých žáků. K Základní umělecké škole Kralovice jsou připojeny dvě pobočky nacházející se v obci Kaznějov a Horní Bříza. („O škole“, 2023)

Dům dětí a mládeže v obci nabízí občanům aktivity vzdělávací povahy (např. výuku anglického jazyka), vysoký podíl aktivit v rámci zařízení vykazuje sportovní či kreativní charakter. („Kroužky“, 2022)

Sociální schopnosti a dovednosti v obci rozvíjí Svaz skautů a skautek Kralovice. V rámci svazu jsou organizovány např. dětské tábory, schůzky členů či besedy, jež se podílí na kulturním dění v obci Kralovice. („Skauti Omaha Kralovice“, 2019)

V obci se nacházejí tři různé autoškoly poskytující vzdělání řidičům k získání řidičského oprávnění. Městský úřad Kralovice je úřadem s rozšířenou působností s pověřením řidičská oprávnění vydávat.

2) Občanská zařízení pro sociální služby

Dům sociální péče Kralovice (příspěvková organizace Okresního úřadu Plzeň-sever, zřizovatelem je Krajský úřad Plzeňského kraje) poskytující sociální služby zahrnuje Domov pro osoby se zdravotním postižením a Domov se zvláštním režimem; posláním zařízení je zejména zkvalitňování života uživatelů organizace, jelikož organizace neposkytuje pouze ubytovací služby, ale též odbornou péči, rehabilitace a sociální poradenství. („Historie“, 2023 (I)) Zajišťuje kulturní vyžití pro klienty.

Pečovatelská služba zahrnutá též do občanského vybavení pro sociální služby nabývá terénního charakteru. Je věnována osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, zdravotního postižení či chronického onemocnění, a rodinám s dětmi. Pečovatelská

služba je v obci Kralovice poskytována Centrem pečovatelských a ošetrovatelských služeb Město Touškov, městem Kaznějov či městem Plasy. („Pečovatelská služba“, 2023 (II))

3) Občanská zařízení pro péči o rodinu

Této kategorii občanských zařízení náleží Městský úřad Kralovice. Poskytuje služby uvedené u předchozích obcí („vítání občánků“). Městský úřad Kralovice s rozšířenou působností zahrnuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví, jehož náplň činnosti je sociální péče o skupiny ohrožené sociálním vyloučením, seniory a zdravotně postižené. Další činností je sociálně-právní ochrana dětí. Služby jsou naplňovány sociálním kurátorem či kurátorem pro mládež. („Náplň činnosti“, 2023)

4) Občanská zařízení pro zdravotní služby

Kategorie občanských zařízení pro zdravotní služby čítá dvě ordinace pediatrií pro děti a dorost, tři ordinace praktických lékařů pro dospělé, dále ordinaci gynekologickou, urologickou, chirurgickou, oční a psychiatrickou, internu a čtyři ordinace stomatologů. K zařízením této kategorie přísluší samostatná laboratoř a radiologie (techniky zobrazovacích metod). Přítomna je psychiatrická ambulance a logopedická ordinace.

V rámci Odborného zdravotnického zařízení jsou poskytovány služby v oblasti gastroenterologie a prsního poradenství.

V obci se nachází fyzioterapie (nestátní zdravotnické zařízení) a zdravotní rehabilitace.

Obec je výjezdovou základnou oblasti Plzeň – Venkov pro Zdravotnickou záchranou službu Plzeňského kraje. („Výjezdové základny v oblasti Plzeň – Venkov“, 2023)

5) Občanská zařízení pro kulturu

Občanským zařízením obce poskytujícím kulturní a společenské vyžití je Městské kulturní středisko Kralovice, jenž je zřízeno jako příspěvková organizace obce. Městské kulturní středisko „zprostředkovává a nabízí koncerty populárních, rockových, folkových i dechových hudeb. Umožňuje setkání se známými osobnostmi z oblasti zábavného, filmového, divadelního i cestopisného světa.“ („O nás“, 2022) Mimo tyto aktivity pořádá kurzy taneční (pro mládež i dospělé občany), jazykové a

pohybové. Nabízí rovněž pronájem sálů. V areálu kulturního střediska se nachází letní kino. („O nás“, 2022)

Městská knihovna v Kralovicích je organizační složkou města a vystupuje jako nejstarší kulturní instituce obce. Od r. 2003 je pověřena výkonem regionální funkce (metodická činnost, budování výměnného fondu a rozvoz souborů v konexi na ostatní knihovny regionu), v současné době plní regionální funkce pro 19 obecních knihoven. Od r. 2010 byl zahájen provoz v nové budově s kapacitou pro širší knihovní fond. („Historie“, n.d.) Službami Městské knihovny Kralovice jsou zejména služby výpůjční (beletrie, naučná literatura, časopisy, čtečky elektronických knih, meziknihovní výpůjční služba) a služby reprografické (kopírování, zmenšování či zvětšování dokumentů). V rámci knihovny je občanům k dispozici čítárna a studovna, též služby veřejného internetu. („Služby uživatelům knihovny“, n.d.)

Turistické infocentrum města Kralovice poskytuje služby cestovního ruchu a přispívá k rozvoji turistického a kulturního dění v mikroregionu Kralovicko. („Turistické infocentrum města Kralovice“, 2023)

Autorka do kategorie zahrnuje i Svaz skautů a skautek Junák, viz výše, pro plnění kulturních funkcí v obci, jež jsou validní pro členy daného svazu.

6) Občanská zařízení pro veřejnou správu

V obci plní veřejnou správu Městský úřad Kralovice a Katastrální úřad pro Plzeňský kraj – Katastrální pracoviště Kralovice.

Městský úřad s rozšířenou působností Kralovice pojímá „sekretariát starosty a tajemníka obce, odbor ekonomický, odbor výstavby, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, odbor dopravy, odbor organizační a správní, odbor školství a obecní živnostenský úřad, odbor regionálního rozvoje a územního plánu a odbor životního prostředí“. („Městský úřad“, 2023) Městský úřad Kralovice je úřadem s rozšířenou působností.

Na webových stránkách obce lze nalézt vyhlášky a nařízení obce, usnesení obecního zastupitelstva a rady, výčet projektů spolufinancovaných Evropskou unií, registr vyhotovených dokladů připravených k předání (řidičské průkazy). Městský úřad Kralovice poskytuje službu E-podatelný pro datové dokumenty. („E-podatelný“, 2023)

Veřejnou správu v obci vykonává Policie České republiky – Obvodní oddělení Kralovice s významnou územní působností (působí v 65 okolních obcích a spravují ve svém obvodu policejní stanici obce Manětín). („Obvodní oddělení Kralovice“, 2023)

7) Občanská zařízení pro ochranu obyvatelstva

V obci plní obrannou funkci Policie České republiky – Obvodní oddělení Kralovice a Hasiči města Kralovice (hasičská zbrojnice se nachází v obci); součástí je výjezdová jednotka a Sbor dobrovolných hasičů města Kralovice. („Hasiči města Kralovice“, 2023)

8) Občanská zařízení pro obchodní prodej

Kategorie je obsáhlá, čítá supermarket (Penny market), prodejnu společnosti Družstvo Coop nacházející se v prostorách Obchodního domu Kralotex s.r.o., prodejnu smíšeného zboží, dvě řeznictví, zahradnictví, květinářství, dárkové zboží, prodejnu textilu, drogerii, obchod s hudebninami, prodejnu chovatelských potřeb, prodejnu jízdních kol, prodejnu plastových oken, dvě elektro prodejny, prodejnu domácích spotřebičů, prodejnu papírenského zboží a železářství.

Na území obce se nachází čerpací stanice společnosti ORLEN Benzina (skupina ORLEN Unipetrol).

9) Občanská zařízení pro tělovýchovu a sport

Obec Kralovice disponuje v rámci občanských zařízení pro tělovýchovu a sport Sportovním a rekreačním areálem Kralovice, jenž obsahuje venkovní koupaliště (bazénový typ) s bezbariérovým přístupem, volejbalové hřiště pro beach volejbal a in-line dráhu. V blízkosti se nachází fotbalové hřiště Kralovice, které je k dispozici zejména místnímu fotbalovému klubu TJ Sokol Kralovice. („Sportovní a rekreační areál Kralovice“, n.d.)

Funkci těchto občanských zařízení naplňuje sportovní areál Základní školy Kralovice (atletický okruh, fotbalové hřiště, volejbalové hřiště, tenisový kurt, kluziště).

V obci se nachází Fitcentrum Kralovice, jenž zajišťuje skupinové lekce fitness pro občany (např. kruhové tréninky, pilates či tzv. H.E.A.T. Program). („Centrum sportu BUĎ FIT“, n.d.)

Do této kategorie je zahrnut Dům dětí a mládeže Kralovice (viz výše), jenž organizací svých kroužků zejména sportovního charakteru naplňuje rozvoj tělovýchovy a sportu v obci.

Sbor dobrovolných hasičů Kralovice též rozvíjí vztah občanů obce (mládeže) ke sportu s možností účasti na soutěžích.

Český rybářský svaz Kralovice poskytuje možnosti získání rybářských povolenek (organizace zkoušek pro získání povolení). Rybářství je sportem, proto je svaz zahrnut do kategorie občanských zařízení pro tělovýchovu a sport. („ČRS – MO Kralovice“, 2023)

10) Občanská zařízení pro ubytování

Ubytovací služby v obci Kralovice zajišťuje několik zařízení pro ubytování, a to Hotel Bílý Beránek, Hotel Prusík, Penzion U Potůčků, Penzion Na Výsluní, Penzion Kralovice, Penzion Kateřina a Sport kemp Kralovice.

Obec disponuje internátem v rámci studia Střední školy Kralovice (Domov mládeže). Celková ubytovací kapacita čítá 85 míst. („O domově mládeže“, n.d. (II))

11) Občanská zařízení pro stravování

Kategorie obsahuje 12 veřejných stravovacích míst, jejichž výčet je uveden v Tabulce č. 3. Do této skupiny jsou zahrnuty jídelny Základní školy Kralovice a Střední školy Kralovice.

12) Občanská zařízení pro služby

Lokální pobočka České pošty s bezbariérovým přístupem nabízí přijímání listovních zásilek, zásilek balíkových a poukázek, ukládání zásilek na poště, vydávání balíků; je rovněž podacím místem. Dalšími službami pobočky jsou prodej tisku a kopírovací služby, služba Western Union a Czech POINT. („Detail pobočky“, 2022 (II))

Na území obce jsou rozmístěna výdejní místa (spol. DPD, PPL a AlzaBox) k dispozici občanům pro vyzvednutí či odeslání zásilek.

V obci Kralovice je veřejnosti k dispozici veterinární ordinace.

Mezi poskytovanými službami jsou tři různá kadeřnictví, solná jeskyně (možno zařadit i do kategorie občanských zařízení pro zdravotní služby), tři autoservisy a

pneuservis; dále cestovní kancelář, pobočka Allianz pojišťovny, a.s., pobočka České spořitelny a bezpečnostní služba.

V rámci nakládání s odpadem je k dispozici likvidace autovraků, likvidace odpadů a obecní sběrný dvůr.

Na zakázku je poskytováno opracování techniky a kovů.

13) Ostatní občanská zařízení, která nelze zahrnout do předchozích kategorií

V obci Kralovice jsou alokována občanská zařízení, která nelze zařadit do předchozích kategorií.

V obci se nachází zastávka vlakové dopravy (ve směru Rakovník) a zastávky autobusové dopravy.

V těsné blízkosti obce Kralovice v části Mariánský Týnec se nachází stejnojmenná barokní stavba, jež do obce soustředí turistický ruch.

Sakrálními stavbami je evangelický Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích, tuto funkci dále naplňuje Římskokatolická farnost Kralovice (poskytuje pravidelné bohoslužby v Kralovicích a okolních obcích).

Obci náleží veřejný hřbitov.

3.5 Zhodnocení rozvržení občanské vybavenosti ve vybraných obcích dle standardů

Kapitola pojednává o úrovni občanské vybavenosti vybraných obcí (Kaznějov, Plasy, Kralovice) a následně porovnává úroveň občanské vybavenosti v obcích. Pro objektivní hodnocení úroveň občanské vybavenosti byla zvolena metoda bodování dle hodnot standardů dostupnosti veřejné infrastruktury (postup podrobněji uveden v kapitole Metodika práce).

Pro zhodnocení je nutno rozlišit jednotlivé typy území z hlediska jejich využití (kategorie A-D). Typy území jsou uvedena ve Standardech dostupnosti veřejné infrastruktury. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [MMR ČR], 2016)

Kategorie jsou následující:

„A. ve městech s počtem obyvatel od 10 000; kromě částí města (sídel) prostorově nesouvisejících s jádrovým územím města, které mají méně než 1 000 obyvatel;

B. v obcích do 10 000 obyvatel v rozvojových oblastech stanovených Politikou územního rozvoje a vymezených v zásadách územního rozvoje kraje, pokud vykázaly v uplynulých 20 letech výrazný populační růst anebo stavební rozvoj; kromě části města (sídel) prostorově nesouvisejících s jádrovým územím města, které mají méně než 1 000 obyvatel.;

C. ve městech od 1 000 do 10 000 obyvatel a v ostatních obcích od 2 000 obyvatel, mimo území zařazená do typů A, a B, a kromě částí obce (sídel) prostorově nesouvisejících s jejím jádrovým územím, které mají méně než 1 000 obyvatel;

D. v obcích neuvedených pod typy A až C, a též v částech města nebo obce zařazené(ho) do typu A, B nebo C, které prostorově nesouvisejí s jeho/jejím jádrovým územím, které mají méně než 1 000 obyvatel.“ (MMR ČR, 2020, s. 6)

Obce vybrané pro zpracování bakalářské práce jsou zařazeny do kategorie C. Odůvodnění je následující: obce jsou města od 1 000 do 10 000 obyvatel a v horizontu 20 let nebyl zaznamenán výrazný populační růst anebo stavební rozvoj.

Autorka uvádí, že v práci jsou hodnoceny a porovnávány hlavní kategorie zařízení občanské vybavenosti dle standardů. Hodnoceny jsou takové kategorie, jež jsou pro obce relevantní. Hodnocení a porovnávání těchto kategorií je pro výstup práce zcela dostačující (výčet veškerých zařízení občanské vybavenosti jednotlivých obcí viz podkapitoly 3.2, 3.3. a 3.4).

Podklady pro kapitolu jsou uvedeny v přílohách (Příloha D-L). Pro konkrétní řešenou kategorii veřejné infrastruktury je vždy uvedeno, o jakou přílohu se jedná.

3.5.1 Vzdělání a výchova

V kategorii je uvedeno 5 zařízení plnících funkci vzdělání a výchovy v obci (Příloha D): mateřská škola, základní škola úplná (I. a II. stupeň), střední škola (včetně gymnázia), základní umělecká škola. Pro doplnění je uvedena základní škola praktická.

Ve všech vybraných obcích se nachází alespoň 1 mateřská škola (přítomnost povinná v obcích typů A, B, C a D s počtem obyvatel vyšším než 1 000 obyvatel). Rozvržení odpovídá standardům. V obci Kaznějov se nachází dvě mateřské školy (v rozlišných částech obce). Obec Plasy a Kralovice jsou hodnoceny 1 bodem, obec Kaznějov je hodnocena 2 body (2 zařízení v oblasti mateřských škol).

Základní škola úplná je přítomnostně povinná v obcích typů B, C a D (s počtem obyvatel vyšším než 2 000 obyvatel). Ve všech obcích se základní škola úplná (tzn. I a II. stupeň) nachází. Obce Kaznějov, Plasy a Kralovice v hodnocení získávají 1 bod.

Základní škola praktická je zahrnuta navíc, jelikož se v jedné z vybraných obcí vyskytuje. Dle standardu je praktická základní škola doporučena pro obec s 5 000 – 10 000 obyvateli (široké rozpětí). V obci Kralovice se základní škola praktická nachází (pouze 1. – 4. třída), v rámci této kategorie je ohodnocena 1 bodem.

Střední škola (včetně gymnázia) je povinně přítomna v obcích typu A a B (více než 20 000 obyvatel); přítomnost je doporučena v obcích typu A a B (méně než 20 000 obyvatel). Střední škola (či gymnázium) není přítomna v obci Kaznějov. V obci Plasy jsou přítomny 2 různá zařízení tohoto typu, jenž vystupují jako jediná instituce (Gymnázium Plasy a Střední odborná škola Plasy); v této kategorii je daná obec ohodnocena 2 body. V obci Kralovice se nachází Střední škola Kralovice, obec je ohodnocena 1 bodem. Obce Plasy a Kralovice jsou nadstandardně vybaveny.

Základní umělecká škola se nachází ve všech vybraných obcích (autorka zahrnuje základní umělecké školy zřízené obcemi samotnými či pobočky zřízené obcemi jinými nacházející se ve vybraných obcích; např. v obci Kaznějov se nachází pobočka Základní umělecké školy Kralovice). Hodnocení je pro všechny vybrané obce totožné, 1 bod.

Celkové hodnocení v kategorii vzdělání a výchovy v rámci občanské vybavenosti je následující: obec Kaznějov získala 4 body, obec Plasy 5 bodů a obec Kralovice 5 bodů.

Rozmístění zařízení občanské vybavenosti souvisí do jisté míry s lokací obce (vzdálenost od krajského města či jiného většího celku). V obci Kaznějov se střední vzdělání nenachází, jelikož obec je vzdálena pouhých 20 km od krajského města Plzně, tudíž dojezdová vzdálenost (i do okolních obcí nabízejících středoškolské vzdělání) je přijatelná ke každodennímu dojíždění za středním a vyšším vzděláním.

V obci Kralovice se nachází instituce nabízející středoškolské vzdělání (s maturitou i bez maturity). Obec je vybavena základní školou praktickou (obec Kralovice nesplňuje podmínky pro přítomnost základní školy praktické v obci, tzn. má méně než 5 000 obyvatel). Důvody k nadstandardnímu občanskému vybavení v kategorii vzdělání a výchova může být skutečnost, že obec Kralovice je obcí s rozšířenou působností nacházející se mezi městy Plzeň a Rakovník (velká spádová oblast).

Obec Plasy je vybavena střední školou a gymnáziem. Důvodem k nadstandardnímu vybavení v kategorii vzdělání a výchova je především tradice (gymnázium bylo založeno v r. 1954) a velká spádová oblast.

V hodnocené kategorii nejsou zaznamenány nedostatky pro obce Plasy a Kaznějov. Střední škola Kralovice nabízí tři obory, z toho pouze jeden obor maturitní. Tuto skutečnost autorka pokládá za nedostatek. Návrh ke zlepšení lze nalézt v podkapitole č. 3.6.

3.5.2 Sociální služby

Sociální služby jsou hodnoceny v rámci standardů a bodování úrovně této kategorie občanské vybavenosti v Příloze E.

Centrum denních služeb a denní stacionář, kam lze zařadit terénní pečovatelské služby a dům s pečovatelskou službou, se nachází ve všech obcích, v obci Kralovice je takové zařízení dvakrát (přítomnost zařízení je povinná). Obce Kaznějov a Plasy jsou ohodnoceny 1 bodem, obec Kralovice dvěma body. Domov pro osoby se zdravotním postižením či chráněné bydlení (domov se zvláštním režimem), se nachází (v rámci rozsahu bakalářské práce) pouze v obci Kralovice, čímž je obci udělen 1 bod.

Sociálními službami je nadstandardně vybavena obec Kralovice (3 body). Za důvod nadstandardního vybavení (domov se zvláštním režimem je povinný pro obce typu A a typu B s počtem obyvatel větším než 30 000) autorka považuje fakt, že obec Kralovice je obec s rozšířenou působností a velkou spádovou oblastí.

Obce Kaznějov a Plasy jsou vybaveny dle standardů (jsou vybaveny povinnými zařízeními).

V hodnocené kategorii nejsou zaznamenány nedostatky v občanské vybavenosti jednotlivých obcí.

3.5.3 Zdravotnictví

Hodnocení situace v rámci poskytování zdravotních služeb probíhá ve třech souhrnných kategoriích (viz Příloha F). Tabulka v Příloze F obsahuje výčet zdravotních služeb spadající do kategorií (Ambulantní zdravotní péče 1, Ambulantní zdravotní péče 2, Ambulantní zdravotní péče 3). Bodování v rámci jednotlivých druhů zdravotních služeb je uvedeno v tabulce v Příloze F.

V rámci kategorie Ambulantní zdravotní péče (přítomnost povinná pro obce A, B a C nad 2 000 obyvatel) 1 je bodování následující: Obec Kaznějov 7 bodů, obec Plasy 8 bodů a obec Kralovice 12 bodů. Odůvodnění je následující:

- Obec Kaznějov se nachází v dojezdové vzdálenosti od krajského města Plzeň (přebytek zdravotních služeb).
- Obec Plasy čítá nejnižší počet obyvatel z vybraných obcí, avšak je spádovou oblastí pro obce v okolí a na jeho území se nachází lékařský dům.
- Obec Kralovice se nachází na trase mezi městy Plzeň a Rakovník, je spádovou oblastí pro obce v okolí a obcí s rozšířenou působností.

Vybavení obcí odpovídá standardům občanské vybavenosti.

V rámci kategorie Ambulantní zdravotní péče 2 (přítomnost povinná v obcích typu A a B s počtem obyvatel vyšším než 5 000).

Obec Kaznějov je hodnocena 0 body (žádná ze zdravotních služeb se v obci nenachází), obec Plasy 8 body a obec Kralovice 7 body. Důvody pro danou úroveň bodování jsou totožné s důvody pro úroveň vybavení v kategorii Ambulantní zdravotní péče 1. Obec Plasy a obec Kralovice jsou nadstandardně vybaveny.

V rámci kategorie Ambulantní zdravotní péče 3 (přítomnost povinná pro obce typu A a B nad 5 000 obyvatel) je obec Kaznějov hodnocena 1 bodem (přítomnost služby psychologie logopedie), obec Plasy 4 body a obec Kralovice 3 body.

Lze tvrdit, že vybrané obce jsou v dané kategorii nadstandardně vybaveny. Důvody jsou totožné s důvody pro danou úroveň vybavení zdravotními službami v rámci kategorií Ambulantní zdravotní péče 1 a Ambulantní zdravotní péče 2.

Celkové hodnocení zdravotních služeb je následující:

Tabulka 1 - Hodnocení zdravotních služeb

Kaznějov	8
Plasy	20
Kralovice	22

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023.

Obce Plasy a Kralovice jsou celkově nadstandardně vybaveny v rámci zdravotnictví.

Úroveň vybavení zdravotnickými službami v obci Kaznějov je standardní. Za jediný nedostatek autorka pokládá přítomnost pouze 1 zubního lékaře.

3.5.4 Kultura

Standardy vybavení kulturními zařízeními jsou uvedeny v Příloze G.

Knihovna je přítomnostně povinná pro obce typů A, B, C, D. Tento standard splňují všechny vybrané obce (jsou hodnoceny 1 bodem).

Klubové zařízení je přítomnostně povinné pro obce typů A, B, C, D. Standard je opět splněn všemi obcemi, přičemž obce Plasy a Kralovice jsou nadstandardně vybaveny (3 body).

Víceúčelový sál je přítomnostně povinný pro obce typů A, B, C, D s počtem obyvatel vyšším než 1 000. Standard je splněn všemi obcemi.

Nedostatky přítomnosti zařízení občanské vybavení v rámci kategorie kultury se v obcích nenachází, vybavení odpovídá standardům.

Autorka vyzdvihuje nedostatek kulturního vyžití v obci Kaznějov (kvalita a kvantita kulturních a sportovních akcí). Na toto téma bylo provedeno dotazníkové šetření (viz níže).

3.5.5 Veřejná správa

Kategorie občanského vybavení veřejné správy je analyzována v Příloze H. Je nutno zmínit, že zde se zdroje rozcházejí. Některé zdroje řadí pošty či poštovní přepážky do služeb, jiné do kategorie veřejné správy.

Pošta či poštovní přepážka je přítomností povinná v obcích typů A, B, C s počtem obyvatel větším než 2 500. Pošta či poštovní přepážka se nachází ve všech vybraných obcích (1 bod každá obec).

V kategorii veřejné správy nebyly shledány žádné nedostatky.

3.5.6 Ochrana obyvatelstva

Do kategorie ochrany obyvatelstva jsou řazeny: hasičské zbrojnice dobrovolných hasičů, hasičské stanice a stálý úkryt obyvatelstva (např. při přírodních katastrofách, vojenských konfliktech). Kategorie je analyzována v Příloze I.

Hasičská zbrojnice dobrovolných hasičů je přítomnostně povinná v obcích A, B, C, D. Standard je naplněn všemi obcemi (1 bod). Standard pro hasičskou stanici není uveden; v rámci tohoto zařízení jsou obce Kaznějov a Kralovice hodnoceny 0 body, obec Plasy je hodnocena 1 bodem. Za důvod pro přítomnost hasičské stanice v obci Plasy pokládá autorka práce lokaci obce nacházející se mezi obcemi Kaznějov a Kralovice.

Jelikož standard pro hasičskou stanici není stanoven, nelze pokládat nepřítomnost tohoto zařízení v obci Kaznějov a Kralovice za nedostatek.

Stálý úkryt obyvatelstva se nachází ve všech zmíněných obcích, přičemž stálý úkryt obyvatelstva může být improvizován, tzn. např. tělocvičny, klubovny, budovy veřejné správy apod.

V rámci občanského vybavení pro ochranu obyvatelstva nebyly v obcích shledány nedostatky.

3.5.7 Veřejná hromadná doprava

Standardy veřejné hromadné dopravy a bodování jsou uvedeny v Příloze J.

V rámci zastávek veřejné hromadné dopravy jsou zahrnuty i zastávky, jež leží mimo hranice obce (v těsné blízkosti) a zastávky, jež leží v oddělených částech obcí obcemi spravovaných (např. Plasy – Žebnice).

Nutno zmínit, že v každé obci se nachází zastávka vlakové dopravy a zastávky autobusové dopravy splňující dostupnost pěší docházky.

V kategorii nebyly zaznamenány nedostatky.

3.5.8 Nakládání s tuhými komunálními odpady

Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury v rámci nakládání s tuhými komunálními odpady jsou uvedeny v Příloze K.

Autorkou byla hodnocena přítomnost sběrného dvora či stálého místa sběru kompostovatelného odpadu. Přítomnost je povinná na územích typu A, B. Na území typů C a D je přítomnostně povinné 1 zařízení na 5 000 obyvatel (standard je splněn).

Obec Kaznějov je hodnocena 2 body (sběrný dvůr a místo sběru kompostovatelného odpadu), obec Plasy 1 bodem (sběrný dvůr), obec Kralovice 2 body (sběrný dvůr a samostatná likvidace odpadů).

Nadstandardně jsou vybaveny obce Kaznějov a Kralovice, obec Plasy odpovídá vybavenosti hodnotám standardů dostupnosti veřejné infrastruktury.

V kategorii nebyly zaznamenány nedostatky.

3.5.9 Napojení na veřejný vodovod

Na území typů A, B a C (viz Příloha L) je napojení na veřejný vodovod povinné pro celé území. Vybrané obce splňují standard dostupnosti veřejného vybavení (1 bod každá obec).

Obce jsou napojeny na veřejnou kanalizaci (nakládání s odpadními vodami).

V kategorii nebyly zaznamenány nedostatky.

3.6 Návrh ke zlepšení situace v jednotlivých obcích

Podkapitola se zabývá navržením opatření pro zlepšení situace rozvržení zařízení občanské vybavenosti v jednotlivých obcích.

Nedostatky rozvržení občanské vybavenosti v obcích jsou uvedeny v podkapitolách kapitoly 3.5 (viz výše).

Součástí kapitoly je tabulka s uvedeným souhrnem bodů jednotlivých kategorií pro vybrané obce a stručný komentář k tabulce:

Tabulka 2 - Souhrnné hodnocení rozvržení občanské vybavenosti dle standardů

SOUHRNNÉ HODNOCENÍ ROZVRŽENÍ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI DLE STANDARDŮ						
Typ veřejné infrastruktury	Název obce	Počet bodů	Název obce	Počet bodů	Název obce	Počet bodů
Vzdělání a výchova	Kaznějov	4	Plasy	5	Kralovice	5
Sociální služby	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	3
Zdravotnictví	Kaznějov	8	Plasy	20	Kralovice	22
Kultura	Kaznějov	3	Plasy	5	Kralovice	5

Veřejná správa	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
Ochrana obyvatelstva	Kaznějov	2	Plasy	3	Kralovice	2
Veřejná hromadná doprava	Kaznějov	10	Plasy	16	Kralovice	6
Nakládání s tuhými komunálními odpady	Kaznějov	2	Plasy	1	Kralovice	2
Napojení na veřejný vodovod	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
CELKEM BODY	Kaznějov	32	Plasy	53	Kralovice	47

Zdroj: Vlastní zpracování (2023)

V bodování dle standardů dostupnosti veřejné infrastruktury vykazuje nejvyšší hodnotu obec Plasy (53 bodů), zejména z důvodu dostupnosti veřejné hromadné dopravy, zdravotnických služeb (specializovaná zdravotnická zařízení – Lékařský dům) a zařízení pro ochranu obyvatelstva. Obec Plasy je též výborně vybavena z hlediska vzdělání a výchovy (neprojevuje se příliš ve výsledku bodování, ale je potřeba výbornou vybavenost v rámci kategorie zmínit). Obec Plasy je obcí s pověřeným obecním úřadem s velkou spádovou oblastí (vysvětluje nadstandardní vybavenost obce).

Obec Kralovice je též vybavena nadstandardně (47 bodů). Výborná je zejména dostupnost zdravotní péče (dostupnost dětských lékařů a praktických lékařů) a sociálních služeb. Obec Kralovice je obcí s rozšířenou působností s velkou spádovou oblastí (vysvětluje nadstandardní vybavenost obce).

Obec Kaznějov je vybavena standardně. Autorka přisuzuje standardní vybavenost obce Kaznějov (na rozdíl od nadstandardní vybavenosti obce Plasy a Kralovice) k faktu, že

obec Kaznějov je pouze obcí s obecním úřadem (obec Plasy je obec s pověřeným obecním úřadem a obec Kralovice je obec s rozšířenou působností) a její poloha je v dobré dojezdové vzdálenosti od krajského města Plzeň (či např. obce Třemošná čítající více zařízení občanské vybavenosti než obec Kaznějov).

3.6.1 Návrh pro zlepšení situace v obci Kaznějov (dotazníkové šetření)

Nedostatky rozložení zařízení občanské vybavenosti v obci Kaznějov jsou následující:

1) V obci přítomen jediný zubní lékař.

Návrhem opatření pro nedostatek v oblasti zubní péče v obci Kaznějov je provozování další odborné praxe specialistou. Přítomnost další zubní praxe v obci by výrazně přispěla ke komfortu občanů, kteří za zubním lékařem dojíždějí do krajského města Plzně či do jiných obcí v okolí.

Nedostatek není brán jako závažný, avšak musí být zmíněn.

1) Nedostatečné kulturní vyžití v obci (kvalita i kvantita kulturních a sportovních akcí).

Autorka se během zpracovávání údajů o občanské vybavenosti obce Kaznějov domnívala, že kulturní a sportovní vyžití v obci je nedostatečné. Domněnka byla ověřena dotazníkovým šetřením.

V dotazníkovém šetření je užíván výraz „rezident“, jelikož respondenti nemusejí nutně být občany dané obce.

Dotazník byl zveřejněn (sběr probíhal prostřednictvím sociální sítě Facebook) v úterý 28. března a stažen z oběhu v pondělí 3. dubna; sběr odpovědí respondentů probíhal 7 dní. Byly zaznamenány odpovědi 51 respondentů v různých věkových kategoriích.

Dotazovací formulář byl sestaven z 12 otázek; 9 otázek bylo zaměřeno na kulturní život občanů obce Kaznějov, 3 otázky sloužily k jasné kategorizaci respondentů (vztah k obci, věk a pohlaví respondenta).

Dotazníkové otázky a výsledky viz Příloha M-O.

Současné kulturní dění v obci Kaznějov není z hlediska nabídky a kvality bylo vyhodnoceno jako průměrné (vše je podloženo hodnocením nabídky a kvality kulturních akcí obce jednotlivými respondenty dotazníku). Tzn. situace v obci není

rezidenty (trvalými či dočasnými) obce obecně vnímána jako negativní, avšak je zde prostor ke zlepšení v rámci obou dimenzí (kvalita a kvantita).

Kulturních akcí se účastní majoritní podíl respondentů; tato skutečnost je autorkou práce vnímána jako pozitivní fakt. Kulturní dění v obci Kaznějov má potenciál získat příznivce (místní i z okolí), pokud by bylo kulturní dění v obci rozvinuto (o rozvoj kulturního dění v obci by mělo zájem 48 respondentů, tzn. téměř celý zkoumaný soubor).

Sportovních akcí se účastní minoritní podíl zkoumaného souboru (16 respondentů), rozvoj sportovního dění by uvítalo 39 respondentů z 51 zkoumaných. Sportovní dění v obci má potenciální příznivce, muselo by však dojít ke zlepšení situace v rámci kvantity či kvality organizace akcí (kvalitu nynějších sportovních akcí jako takovou nelze přímo ovlivnit, jelikož jsou to většinou zápasy fotbalového klubu FK Bohemia Kaznějov).

Autorka prohlašuje, že víceúčelové kulturní středisko není dostatečně využíváno; toto tvrzení je založeno na odpovědích respondentů a počtu akcí konajících se v kulturním středisku; velká část zkoumaného souboru (20 respondentů) se též domnívá, že víceúčelové kulturní středisko není dostatečně využíváno a situaci lze zlepšit po kvantitativní stránce věci (více kulturních akcí konaných ve zrekonstruovaném kulturním středisku).

Situace kulturního dění v obci Kaznějov je nedostatkem občanské vybavenosti obce Kaznějov; dle zásad práce bude navrženo vhodné opatření pro zlepšení situace v rámci úrovně kulturního vyžití v obci. Navržená opatření předcházelo dotazníkové šetření, jelikož je v tomto ohledu důležité přihlížet přáním rezidentů obce.

Zlepšení situace v rámci kvantity kulturních akcí nastane tehdy, pokud dojde k navýšení množství kulturních akcí dle přání a požadavků rezidentů (otázka č. 8), tzn. zahrnutí většího množství akcí pro děti, koncertů, bálů a plesů (městské, maturitní – nabídnutí vhodných podmínek k pronájmu víceúčelového sálu), tanečních lekcí, karnevalů, diskoték či divadelních a filmových představení (filmová představení lze uskutečnit formou tzv. letního kina – v letních měsících). Tyto akce mohou být konány ve víceúčelovém kulturním středisku.

Farmářské či řemeslné trhy by ve městě zvýšily úroveň cestovního ruchu.

Sportovními akcemi v obci Kaznějov jsou výhradně zápasy fotbalového týmu FK Bohemia Kaznějov. Respondenti v dotazníku podali návrh na sportovní akce, jež by se v obci mohly do budoucna konat. Těmito sportovními akcemi jsou: lední bruslení, turistické výlety pro občany („pochody“), šípky, hasičské soutěže (Sbor dobrovolných hasičů Kaznějov), nohejbalové a volejbalové zápasy. Navýšení kvantity a rozmanitosti sportovních akcí by potenciálně zvýšilo úroveň cestovního ruchu v obci.

Další problém spočívá v absenci kulturních akcí pro děti (např. dětské dny) a skupiny pod věkovou hranicí 30 let (např. koncerty, festivaly, diskotéky).

Autorka práce navrhuje opatření v tomto rozsahu:

- a) Zahrnout do kulturních akcí města akce výše zmíněné (uvolnění finančních prostředků municipality),
- b) Zahrnout do sportovních akcí města akce výše zmíněné (v rámci volejbalového týmu TJ Sokol Kaznějov lze konat přátelské zápasy; obce nevlastní nohejbalové hřiště, zápasy by mohly být konány např. v tělocvičně ZŠ či na improvizovaném hřišti),
- c) Zvážit organizaci akcí v rámci věkových kategorií cílových skupin obyvatelstva; zahrnout do kulturního dění více akcí (kulturních i sportovních) pro děti či skupiny pod věkovou hranicí 30 let.

Návrh opatření je obecný, autorka do praktické části zahrnuje i jednoduchou kalkulaci pro organizaci dětského dne konající se od 13:00 do 18:00 hodin.

Tabulka 3 - Kalkulace dětského dne

Kalkulace dětského dne		
Položka	Poznámka	Částka (Kč)
Prostory	Veřejná prostranství města	0
Pronájem party stanu (10x10 m ²)		10 000
Pronájem ozvučení		2 500
Pronájem pódia		4 700

Moderátor		4 000
Loutkové divadlo		20 000
Malování na obličej		3 950
Malování	Platba za materiál	1 500
Keramika	Organizováno zájmovým zařízením Radovánek Kaznějov, platba za materiál	5 500
Kolotoč dětský řetízkový		13 500
Nafukovací skluzavka pro děti		10 000
Skákací hrad pro děti		4 750
Sportovní soutěže	Platba za vybavení	2 000
Honorář brigádníci	200 Kč/hodina, 7 brigádníků	7 000
Honorář SDH Kaznějov	Ukázka hasičské techniky	8 000
CELKEM		97 400

Zdroj: Vlastní zpracování (2023)

Možný rozpočet pro dětský den byl vykalkulován na 97 400 Kč.

Uvedené ceny jsou orientační (zprůměrování nacenění služeb od různých poskytovatelů).

Autorka uvažuje, že pořadatelem a organizátorem dětského dne je obec Kaznějov, nikoli společnost zabývající se projektováním projektů.

Pro obec, jež takové akce dosud nekonala, není jednoduché uvolnit z obecního rozpočtu téměř 100 000 Kč na jedinou akci. Uvedený rozpočet je vzorový, některé aktivity se mohou vypustit či obec může nalézt levnější alternativu. Pro snížení rozpočtu autorka též navrhuje omezit počet brigádníků či najít dobrovolníky pro výpomoc.

Obec Kaznějov s obecním úřadem je v jiných kategoriích vybavena standardně.

3.6.2 Návrh pro zlepšení situace v obci Plasy

V obci Plasy nebyly v rámci bakalářské práce zjištěny nedostatky rozvržení zařízení občanského vybavení.

Může být kladena otázka: Proč v obci Plasy není supermarket (alespoň malého rozsahu)?

Důvodem pro úvahu může být přítomnost supermarketu v obci Kaznějov, která počtem obyvatel není výrazně odlišena od obce Plasy. Obec Plasy je obcí s pověřeným obecním úřadem.

Nepřítomnost supermarketu (alespoň malého rozsahu) v obci Plasy autorka práce odůvodňuje následovně:

- a) Obec Plasy je vybavena 3 prodejny potravin družstva Coop, 3 prodejny smíšeného zboží a řeznictvím – v rámci zařízení pro obchodní prodej potravin je obec vybavena dostatečně.
- b) Obec Plasy se nachází v dobré dojezdové vzdálenosti do obcí Kaznějov (cca 6 km) a Kralovice (cca 11 km).
- c) Důvodem může být i nedostatek plochy pro umístění supermarketu.

Obec Plasy s pověřeným obecním úřadem je v kategoriích vybavena standardně až nadstandardně.

3.6.3 Návrh pro zlepšení situace v obci Kralovice

Jediný zjištěný nedostatek ve způsobu rozložení zařízení občanského vybavení v obci Kralovice je spojen se zaměřením oborů Střední školy Kralovice. Střední škola nabízí pouze jeden maturitní obor a dva výuční obory.

Autorka vidí nedostatek v dostupném množství maturitních oborů Střední školy Kralovice a doporučuje zařadit další maturitní obor. Vhodné zaměření nového maturitního oboru (např. ekonomická zaměření, obory průmyslového zaměření) Střední školy Kralovice má potenciál přivést do obce nové studenty.

Komplexní řešení problému tkví zejména ve složitosti administrativních záležitostí a nedostatku pedagogických pracovníků. Nedostatek pedagogických pracovníků je problémem celé České republiky (důvodem jsou zejména nízké odměny pedagogickým pracovníkům).

Obec Kralovice s rozšířenou působností je vybavena standardně až nadstandardně.

Závěr

Bakalářská práce přibližuje čtenáři problematiku rozložení zařízení občanské vybavenosti ve vybraných obcích Plzeňského kraje, přičemž výběr je soustředěn na okres Plzeň-sever. Teoretická část uvádí teoretické souvislosti nezbytně nutné pro pochopení problematiky čtenářem. Část praktická obsahuje výčet zařízení občanské vybavenosti jednotlivých obcí, zhodnocení rozvržení zařízení občanské vybavenosti a návrh opatření vedoucí ke zlepšení situace ve vybraných obcích tak, jak je uvedeno v zásadách bakalářské práce.

Naplňování cíle bylo uskutečněno zejména srovnáváním úrovní občanské vybavenosti daných obcí se standardy rozmístění veřejné infrastruktury zpracovanými a zveřejněnými Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky. Dalším zdrojem pro výstup práce bylo uskutečnění dotazníkového šetření zabývající se vztahem rezidentů obce Kaznějov ke kulturnímu dění v dané obci.

V rámci hodnocení rozvržení zařízení občanské vybavenosti ve vybraných obcích dle uvedených standardů byly zjištěny tři různé úrovně občanské vybavenosti vztahující se k vybraným obcím. Ve spojitosti s tímto výrokem není brán v úvahu počet uvedených nedostatků rozvržení občanské vybavenosti.

Nejvyšší úroveň občanského vybavení poskytuje obec Plasy. Za důvod lze považovat velikost vzdálenosti od krajského města Plzeň či obce Rakovník. Dalším důvodem je skutečnost, že obec Plasy je obec s pověřeným obecním úřadem. V úvahu lze brát i historické důvody (založení Gymnázia Plasy). Obec Plasy je velkou spádovou oblastí.

Nejnižší úroveň občanského vybavení je poskytnuta obcí Kaznějov. Obec Kaznějov je obec s obecním úřadem (nikoli obcí s pověřeným obecním úřadem či obcí s rozšířenou působností) vzdálena v komfortní dojezdové vzdálenosti od krajského města Plzně či od obce Plasy či Kralovice, jež nabízejí vyšší úroveň občanské vybavenosti.

Nedostatky byly odhaleny v obci Kaznějov (pouze jediná ordinace zubní péče a nedostatečné kulturní a sportovní vyžití v obci) a Kralovice (pouze jediný maturitní obor na tamní střední škole). V obci Plasy dosud nedostatky odhaleny nebyly.

Pro obec Kaznějov bylo navrženo následující opatření: jednoduchý rozpočet pro pořádání dětského dne (vychází z výsledků dotazníkového šetření).

Hlavní cíl práce, tedy zhodnocení rozvržení občanské vybavenosti a následné navržení opatření ke zlepšení situace, je považován za splněný.

Úroveň občanské vybavenosti úzce souvisí s alokací finančních prostředků rozpočtů municipalit, řešení nedostatků může být považováno za nákladově a administrativně náročné či neproveditelné, avšak by zlepšilo subjektivní spokojenost (kvalitu života) v obcích.

V rámci dalších výzkumů je autorkou navrhováno např. zkoumání dostupnosti občanské vybavenosti (velikost dojezdové vzdálenosti, fyzické pěší docházky apod.). Dodatečné výzkumy se mohou zajímat ostatními kategoriemi veřejné infrastruktury, jež nebyly do závěrečného hodnocení, dle dokumentů zpracovaných a zveřejněných Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky, zahrnuty.

Seznam použitých zdrojů

- Akrobatické centrum (2023). <https://www.akplasy.cz/akrobaticke-centrum>
- Centrum sportu BUĎ FIT (n.d.). <http://www.budfit.biz/526/cviceni/?c=526>
- Co je stavba občanské vybavenosti? (n.d.). <https://www.mirascz.eu/faq/co-je-stavba-obcanske-vybavenosti.htm>
- ČRS – MO Kralovice (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <http://www.crs-mokralovice.cz/index.php>
- Detail pobočky (2022) (I). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.postaonline.cz/detail-pobočky/-/pobočky/detail/33101>
- Detail pobočky (2022) (II). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.postaonline.cz/detail-pobočky/-/pobočky/detail/33141>
- Detail pobočky (2022) (III). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.postaonline.cz/detail-pobočky/-/pobočky/detail/33151>
- Disman, M. (2018). Šetření dotazníkové (MSgS). *Sociologická encyklopedie*. [https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9_\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9_(MSgS))
- Dokumenty Městského úřadu (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kaznejov.cz/urad/dokumenty-mestskeho-uradu/>
- Dům s pečovatelskou službou (2023). <https://www.plasy.cz/urad-361/socialni-sluzby-mesta-plasy/dum-s-pecovatelskou-sluzbou/>
- E-podatelná (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kralovice.cz/urad/e-podatelná/>
- Hasiči města Kralovice (2023). <http://www.hasicikralovice.cz/>
- Historie (2023) (I). <https://www.dspkralovice.cz/o-nas/historie/>
- Historie (2023) (II). <https://www.plasy.cz/mesto/historie/>
- Historie (n.d.). <https://www.knihovnakralovice.cz/cs/o-knihovne/historie/>
- Historie archivu (n.d.). <http://www.soaplzen.cz/soka-ps/historie>
- Historie leteckého dne (2023). <https://www.akplasy.cz/letecky-den>
- Index participace (2017). <https://docplayer.cz/69308181-Index-participace.html>

Jelínková (2014). Co se skrývá pod pojmem *provozovna stravovacích služeb*. *Krajská hygienická stanice Pardubického kraje*. <https://www.khspce.cz/co-se-skryva-pod-pojmem-provozovna-stravovacich-sluzeb/>

Jirásková, V. (2005). Občan a občanství. *Metodický portál RVP.CZ*. <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/386/obcan-a-obcanstvi.html>

Kaznějov (2022). <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kazn%C4%9Bjov>

Kontakty (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kaznejov.cz/kontakty/>

Kosová, J., Svobodová, M. (2019). Plasy mají nový multifunkční kulturní dům. *Rozhlas Plzeň*. <https://plzen.rozhlas.cz/plasy-maji-novy-multifunkcni-kulturni-dum-7749361>

Kralovice (2022). <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kralovice>

Kroužky (2022). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.ddmkralovice.cz/krouzky>

Letecká škola (2023). <https://www.akplasy.cz/letecka-skola>

Letiště Plasy (2023). https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Plasy

Lékařský dům Plasy (2023). <https://www.plasy.cz/lekarsky-dum-plasy-7/>

Mertlová, E. (2021). Kraj udržuje nízký počet nezaměstnaných. *Plzeňský kraj*. <https://www.plzensky-kraj.cz/kraj-udrzuje-nizky-pocet-nezamestnanych>

Město Plasy (2023). <https://www.plasy.cz/>

Městský úřad (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kralovice.cz/urad/mestsky-urad/>

Ministerstvo financí České republiky (2022). *Zpráva o vývoji rozpočtového hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a krajů k 30. 9. 2022*. <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/mesicni-zpravy-o-hospodareni-uzemnich-ro/2022/zprava-o-vyvoji-rozpocetoveho-hospodareni-49412/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí (n.d.). *Legislativa a systém sociálně-právní ochrany*. <https://www.mpsv.cz/legislativa-a-system-socialne-pravni-ochrany#2>

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020). *Sociální služby*. <https://www.mpsv.cz/socialni-sluzby-1>

Ministerstvo pro místní rozvoj (2020). *TAČR Beta – TB050MMR001 Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury*. <https://www.mmr.cz/getmedia/172ef4fb-11fb-4647->

[bc0d-278110a20369/TB050MMR01-Standardy-dostupnosti-verejne-infrastruktury-aktualizace-2020-03.pdf.aspx?ext=.pdf](https://www.mmt.cz/standardy-dostupnosti-verejne-infrastruktury-aktualizace-2020-03.pdf.aspx?ext=.pdf)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2006). *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. <https://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (n.d.). *Ochrana obyvatelstva*. <https://www.msmt.cz/ministerstvo/ochrana-obyvatelstva>

Místostarosta (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kralovice.cz/mesto/samosprava-organy-mesta/mistostarosta/>

Náplň činnosti (2023). <https://www.kralovice.cz/urad/mestsky-urad/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi/napln-cinnosti/>

O domově mládeže (n.d.) (I). <https://gsplasy.cz/o-domove-mladeze/>

O domově mládeže (n.d.) (II). <https://sskralovice.webnode.cz/domov-mladeze/ubytovani/>

O indexech (n.d.). <https://www.obcevdtech.cz/o-indexech>

O nás (2022). <https://www.mekskralovice.cz/o-nas/>

O nás (2021). <https://www.muzeum-plasy.cz/page-o-nas/>

O škole (2023). <https://zuskralovice.cz/o-skole/>

Obchodní dům (2019). https://cs.wikipedia.org/wiki/Obchodn%C3%AD_d%C5%AFm

Obory SOŠ (n.d.). <https://gsplasy.cz/obory-sos/>

Obvodní oddělení Kaznějov (2023). <https://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-kaznejov.aspx>

Obvodní oddělení Kralovice (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-kralovice.aspx>

Ochrana, F. (2003). *Veřejná volba a řízení veřejných výdajů*. Ekopress.

Ort, P. (2018). *Občanská vybavenost. Stavební klub*. <https://www.stavebniklub.cz/33/obcanska-vybavenost-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eq4WlgzBaX5PBi-k4PkWVGYIH8pl0R4EQw/>

- Pečovatelská služba (2023) (I). <https://www.kaznejov.cz/urad/pecovatelska-sluzba-1/>
- Pečovatelská služba (2023) (II). <https://www.kralovice.cz/mesto/socialni-sluzby/sluzby-pro-obyvatele-kralovicka/pecovatelska-sluzba/>
- Peková, J., Pilný, J., & Jetmar, M. (2005). *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. Vyd. Wolters Kluwer ČR.
- Peková, J., Pilný, J., & Jetmar, M. (2008). *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. Vyd. Wolters Kluwer ČR.
- Peková, J., Pilný, J., & Jetmar, M. (2012). *Veřejný sektor – řízení a financování*. Wolters Kluwer ČR.
- Plasy (2023). <https://cs.wikipedia.org/wiki/Plasy>
- Plos, J. (2013). *Stavební zákon s komentářem pro praxi: [stav k 31.8.2013]*. Grada Publishing.
- Plzeňský kraj (2023). https://cs.wikipedia.org/wiki/Plze%C5%88sk%C3%BD_kraj
- Požární stanice Plasy (2023). <https://www.hzscr.cz/clanek/pozarni-stanice-plasy.aspx>
- Pracoviště Kaznějov (n.d.). <https://www.radovanek.cz/ostatni/294-pracoviste-kaznejov>
- Rada města Kralovice (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kralovice.cz/mesto/samosprava-organy-mesta/rada-mesta-kralovice/>
- Radovánek – Váš volný čas, Vaše zábava (2023). Dostupné 15. 4. 2023 z <https://www.radovanek.cz/>
- Samospráva / orgány města (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kralovice.cz/mesto/samosprava-organy-mesta/>
- Sběrný dvůr (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.plasy.cz/mesto/sluzby/sberny-dvur/>
- Sběrný dvůr, odpadové hospodářství (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kaznejov.cz/urad/sberny-dvur-odpadove-hospodarstvi/>
- Sbor dobrovolných hasičů (2023). <https://www.plasy.cz/mesto/organizace-a-spolky/sbor-dobrovolnych-hasicu/>
- Sedmíhradská, L. (2015). *Rozpočtový proces obcí*. Wolters Kluwer ČR.

Sektor služeb (terciární sektor) (2019). <https://managementmania.com/cs/sektor-sluzeb-terciarni-sektor>

Skauti Omaha Kralovice (2019). <https://omaha-kralovice.estranky.cz/>

Slovník realitních pojmů: občanská vybavenost (2012). <https://www.realcity.cz/magazin/756/slovník-realitnich-pojmuslovník-realitnich-pojmu-obcanska-vybavenost/>

Služby (2023). <https://knihovnakaznejov.webk.cz/pages/sluzby.html>

Služby uživatelům knihovny (n.d.). <https://www.knihovnakralovice.cz/cs/sluzby/sluzby-uzivatelum-knihovny/>

Sportovní a rekreační areál Kralovice (n.d.). <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/sportovni-a-rekreacni-areal-kralovice>

Stalmach, L. (2015). Další aktivity v rámci sociální politiky obcí. *Rok v obci*. <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/840-dalsi-aktivity-v-ramci-socialn/>

Starosta (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kralovice.cz/mesto/samosprava-organy-mesta/starosta/>

Stejskal, J., Kuvíková, H., Meričková Mikušová, B., & Linhartová, V. (2017). *Teorie a praxe veřejných služeb*. Wolters Kluwer ČR.

Střední školy v okrese Plzeň-město (n.d.). <https://www.atlasskolstvi.cz/stredni-skoly?district=plzen-mesto>

Studijní obory (2022). <https://www.sskralovice.cz/blog?navez=studijni-obory&id=137>

Syrovátková, J. (n.d.). *Úvod do problematiky veřejné správy*. TURBO. <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5959>

Tučková, Z. (2013). *Ekonomika služeb*. Wolters Kluwer ČR.

Turistické infocentrum města Kralovice (2023). <https://tickralovice.webnode.cz/>

Úřad vlády České republiky (2018). Shrnutí závěrečných zpráv expertních skupin pro identifikaci relevantních indikátorů kvality života v ČR. <https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/projekt-OPZ/Kvalita-zivota---shrnuti.pdf>

Víceúčelové kulturní zařízení (2023). <https://www.kaznejov.cz/mesto/viceucelove-kulturni-zarizeni/>

Vítejte na stránkách Městské knihovny Plasy (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <http://knihovna.plasy.cz/>

Výbory a komise (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.plasy.cz/mesto/vybory-a-komise/>

Výjezdové základny oblasti Plzeň – Venkov (2023). <https://www.zzspk.cz/o-zachranne-sluzbe/vyjezdove-zakladny/vyjezdove-zakladny-plzen-venkov.html>

Z historie (2023). <https://www.kralovice.cz/mesto/o-meste/z-historie/>

Zastupitelstvo (2023) (I). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kaznejov.cz/urad/povinne-informace/subjekt-zastupitelstvo-2.html>

Zastupitelstvo (2023) (II). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.plasy.cz/mesto/zastupitelstvo-2/>

Zastupitelstvo města Kralovice (2023). Dostupné 22. 3. 2023 z <https://www.kralovice.cz/mesto/samosprava-organy-mesta/zastupitelstvo-mesta-kralovice/>

Zákon č. 128/2000 Sb. (2022). <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 372/2011 Sb. (2023). <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>

Zákon č. 561/2004 Sb. (2022). <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast1>

Zeithaml, R. (2022). Hejtman. *Plzeňský kraj*. <https://www.plzensky-kraj.cz/hejtman-plzenskeho-kraje>

Zeithaml, R. (2020). Rada. *Plzeňský kraj*. <https://www.plzensky-kraj.cz/rada-plzenskeho-kraje-2>

Zeithaml, R. (2020). Zastupitelstvo. *Plzeňský kraj*. <https://www.plzensky-kraj.cz/zastupitelstvo-plzenskeho-kraje-2>

Seznam použitých zkratek a symbolů

ČR – Česká republika

ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj

ESA – Evropský systém národních a regionálních účtů v Evropské unii

FK – Fotbalový klub

MFČR – Ministerstvo financí České republiky

MMR ČR – Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

SOS – Střední odborná škola

SOU – Střední odborné učiliště

SŠ – Střední škola

TJ – Tělocvičná jednota

ZŠ – Základní škola

ZUŠ – Základní umělecká škola

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Hodnocení zdravotních služeb	48
Tabulka 2 - Souhrnné hodnocení rozvržení občanské vybavenosti dle standardů	51
Tabulka 3 - Kalkulace dětského dne	55

Seznam příloh

Příloha A: Výčet zařízení občanské vybavenosti obce Kaznějov

Příloha B: Výčet zařízení občanské vybavenosti obce Plasy

Příloha C: Výčet zařízení občanské vybavenosti obce Kralovice

Příloha D: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: vzdělání a výchova

Příloha E: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: sociální služby

Příloha F: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: zdravotnictví

Příloha G: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: kultura

Příloha H: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: veřejná správa

Příloha I: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: ochrana obyvatelstva

Příloha J: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: veřejná hromadná doprava

Příloha K: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: nakládání s tuhými komunálními opady

Příloha L: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: napojení na veřejný vodovod

Příloha M: Dotazníkové otázky a výsledky dotazníkového šetření na téma Vztah ke kulturním a sportovním akcím obce Kaznějov (1)

Příloha N: Dotazníkové otázky a výsledky dotazníkového šetření na téma Vztah ke kulturním a sportovním akcím obce Kaznějov (2)

Příloha O: Dotazníkové otázky a výsledky dotazníkového šetření na téma Vztah ke kulturním a sportovním akcím obce Kaznějov (3)

Příloha A: Výčet zařízení občanské vybavenosti obce Kaznějov

KATEGORIE OBČANSKÉHO VYBAVENÍ	ZAŘÍZENÍ	KONKRÉTNÍ ZAŘÍZENÍ
Občanská zařízení pro vzdělávání a výchovu		Mateřská škola U Továrny Mateřská škola Sídliště Základní škola Kaznějov Základní umělecká škola Kralovice, pracoviště Kaznějov Středisko volného času RADOVÁNEK, pracoviště Kaznějov
Občanská zařízení pro sociální služby		Dům s pečovatelskou službou
Občanská zařízení pro péči o rodinu		Městský úřad Kaznějov
Občanská zařízení pro zdravotní služby		Praktický lékař pro dospělé (2) Praktický lékař pro děti a dorost (2) Gynekologie Zubní lékař Stomatologická laboratoř Ambulance klinické logopedie
Občanská zařízení pro kulturu		Víceúčelové kulturní zařízení Knihovna Kaznějov Středisko volného času RADOVÁNEK, pracoviště Kaznějov
Občanská zařízení pro veřejnou správu		Městský úřad Kaznějov Obvodní oddělení Policie České republiky Kaznějov
Občanská zařízení pro ochranu obyvatelstva		Obvodní oddělení Policie České republiky Kaznějov

	SDH Kaznějov
Občanská zařízení pro obchodní prodej	<p>Supermarket NORMA, k.s.</p> <p>Prodejna družstva Coop</p> <p>Smíšené zboží (3)</p> <p>Řeznictví Macáš</p> <p>Pekařství Malinová</p> <p>Květinářství</p> <p>Textil U Kliků</p> <p>Drogerie</p> <p>Chovatelské potřeby</p> <p>Čerpací stanice Benzina UNIPETROL</p>
Občanská zařízení pro tělovýchovu a sport	<p>Fotbalové hřiště</p> <p>Tenisový kurt</p> <p>Areál Koupaliště Kaznějov</p> <p>Víceúčelové kulturní zařízení</p> <p>Skatepark</p> <p>Dětská hřiště</p> <p>FK Bohemia Kaznějov</p> <p>Tenisový klub Kaznějov</p> <p>TJ Sokol Kaznějov</p> <p>SDH Kaznějov</p>
Občanská zařízení pro ubytování	-
Občanská zařízení pro stravování	<p>Školní jídelna Základní školy Kaznějov</p> <p>Restaurant Modrý Hrozen</p> <p>Restaurant REST 66</p>

	<p>Motorest U Foksů</p> <p>Cukrárna</p> <p>Zmrzlinářství</p>
Občanská zařízení pro služby	<p>Pobočka České pošty</p> <p>Výdejní místa zásilek</p> <p>Veterinární ordinace Kaznějov</p> <p>Kadeřnictví</p> <p>Svatební potřeby</p> <p>Krejčovství</p> <p>Masáže</p> <p>CEMOS cykloservis</p> <p>Autoservis</p> <p>Autoklimatizace</p> <p>Hospodářský dvůr</p> <p>Sběrné místo pro bioodpad</p> <p>Kovo Kaznějov LM Kovo s.r.o.</p>
Občanská zařízení, která nelze zahrnout do předchozích kategorií	<p>Zastávka vlakové dopravy</p> <p>Zastávka autobusové dopravy</p> <p>Veřejný hřbitov</p>

Zdroj: Vlastní zpracování (2023)

Příloha B: Výčet zařízení občanské vybavenosti obce Plasy

KATEGORIE OBČANSKÉHO VYBAVENÍ	ZAŘÍZENÍ KONKRÉTNÍ ZAŘÍZENÍ
Občanská zařízení pro vzdělávání a výchovu	Mateřská škola Plasy Základní škola Plasy Základní umělecká škola Plasy Gymnázium a Střední odborná škola Plasy AEROKLUB Plasy Středisko volného času RADOVÁNEK, pracoviště Plasy
Občanská zařízení pro sociální služby	Dům s pečovatelskou službou
Občanská zařízení pro péči o rodinu	Městský úřad Plasy
Občanská zařízení pro zdravotní služby	Lékařský dům Plasy s laboratoří Praktický lékař pro děti a dorost (2) Zubní lékař Oční optik Oční lékař Chirurgická ambulance Diabetologická ordinace Ambulance klinické logopedie Dům s pečovatelskou službou Lékárna
Občanská zařízení pro kulturu	Kulturní středisko Plasy (BIO Střela) Městská knihovna Plasy (okresní Knihovna) Centrum stavitelského dědictví Plasy

	<p>ZOO a Minigolf Plasy</p> <p>AEROKLUB Plasy</p> <p>Areál Velká louka</p> <p>Hrobka rodu Metternichů (památka)</p> <p>Bývalý cisterciácký klášter Plasy (památka)</p> <p>Turistické a informační centrum</p> <p>Městský park</p>
Občanská zařízení pro veřejnou správu	<p>Městský úřad Plasy</p> <p>Státní okresní archiv Plzeň – sever (Plasy)</p> <p>Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje – stanice Plasy</p>
Občanská zařízení pro ochranu obyvatelstva	<p>Sbor dobrovolných hasičů Horní Hradiště</p> <p>Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje – stanice Plasy</p>
Občanská zařízení pro obchodní prodej	<p>Prodejna družstva Coop (3)</p> <p>Smíšené zboží (3)</p> <p>Řeznictví</p> <p>Květinářství</p> <p>Textil</p> <p>Prodej outdoorového oblečení</p> <p>Drogerie</p> <p>Chovatelské potřeby</p> <p>Domácí potřeby</p> <p>Stavebniny</p> <p>Papírnické potřeby</p>

	Čerpací stanice ČS Commodity Petrol
Občanská zařízení pro tělovýchovu a sport	<p>Fotbalové hřiště</p> <p>Areál přírodního koupaliště</p> <p>Dráha pro in-line brusle</p> <p>Atletický okruh</p> <p>Tělocvična Gymnázia a SOŠ Plasy</p> <p>Dětská hřiště</p> <p>Středisko volného času RADOVÁNEK, pracoviště Plasy</p> <p>TJ Sokol Plasy</p>
Občanská zařízení pro ubytování	<p>Pivovarský dvůr Plasy</p> <p>Penzion Plasy</p> <p>Internát Gymnázia a SOŠ Plasy (Domov mládeže)</p>
Občanská zařízení pro stravování	<p>Školní jídelna Základní školy Plasy</p> <p>Školní jídelna SOŠ Plasy</p> <p>Restaurace Kulturní středisko Plasy</p> <p>Restaurace Rudolf II.</p> <p>Knížecí pivovar Plasy</p> <p>Pizzerie</p> <p>Bageterie</p> <p>Kebab Plasy</p>
Občanská zařízení pro služby	<p>Pobočka České pošty</p> <p>Výdejní místa zásilek</p> <p>Veterinární ordinace Plasy</p> <p>Kadeřnictví a kosmetické salony (6)</p>

	<p>Masáže</p> <p>Autoservis (2)</p> <p>Autolakovna</p> <p>Sběrný dvůr</p>
<p>Občanská zařízení, která nelze zahrnout do předchozích kategorií</p>	<p>Zastávka vlakové dopravy</p> <p>Zastávky autobusové dopravy</p> <p>Dobíjecí stanice automobilů</p> <p>Sakrální stavby (kostely a farnost)</p> <p>Veřejný hřbitov</p>

Zdroj: Vlastní zpracování (2023)

Příloha C: Výčet zařízení občanské vybavenosti obce Kralovice

KATEGORIE OBČANSKÉHO VYBAVENÍ	ZAŘÍZENÍ	KONKRÉTNÍ ZAŘÍZENÍ
Občanská zařízení pro vzdělávání a výchovu		Mateřská škola Kralovice Základní škola Kralovice Základní škola praktická Kralovice Základní umělecká škola Kralovice Střední škola Kralovice Dům dětí a mládeže Kralovice Junák – svaz skautů a skautek Kralovice Autoškola (3)
Občanská zařízení pro sociální služby		Dům sociální péče Kralovice Pečovatelská služba
Občanská zařízení pro péči o rodinu		Městský úřad s rozšířenou působností Kralovice (Odbor sociálních věcí a zdravotnictví)
Občanská zařízení pro zdravotní služby		Ordinace pro děti a dorost (2) Praktický lékař pro dospělé (3) Gynekologie Urologie Chirurgie Interna Oční ordinace Psychiatrická ordinace Stomatolog (4) Laboratoř

	<p>Fyzioterapie</p> <p>Rehabilitace</p> <p>Radiologie</p> <p>Gastro (Odborné zdravotnické zařízení)</p> <p>Prsní poradna (Odborné zdravotnické zařízení)</p> <p>Psychiatrická ambulance</p> <p>Ambulance klinické logopedie</p> <p>Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje – Výjezdová základna oblasti Plzeň – Venkov</p>
Občanská zařízení pro kulturu	<p>Městské kulturní středisko Kralovice</p> <p>Městská knihovna Kralovice</p> <p>Turistické infocentrum města Kralovice</p> <p>Junák – svaz skautů a skautek Kralovice</p>
Občanská zařízení pro veřejnou správu	<p>Městský úřad s rozšířenou působností Kralovice</p> <p>Katastrální úřad pro Plzeňský kraj – Katastrální pracoviště Kralovice</p> <p>Policie ČR – Obvodní oddělení Kralovice</p>
Občanská zařízení pro ochranu obyvatelstva	<p>Sbor dobrovolných hasičů Kralovice</p> <p>Policie ČR – Obvodní oddělení Kralovice</p>
Občanská zařízení pro obchodní prodej	<p>Supermarket – Penny Market</p> <p>Prodejna společnosti Družstvo Coop (Obchodní dům Kralotex s.r.o.)</p> <p>Smíšené zboží</p> <p>Řeznictví (2)</p>

	<p>Zahradnictví</p> <p>Květinářství</p> <p>Dárkové zboží</p> <p>Textil – prodej a oprava (3)</p> <p>Drogerie</p> <p>Hudebniny</p> <p>Chovatelské potřeby</p> <p>Prodejna jízdních kol</p> <p>Prodejna plastových oken</p> <p>Elektro (2)</p> <p>Prodejna domácích spotřebičů</p> <p>Železářství</p> <p>Papírnictví U Pošty</p> <p>Čerpací stanice Benzina UNIPETROL</p>
Občanská zařízení pro tělovýchovu a sport	<p>Fotbalové hřiště</p> <p>Sportovní a rekreační areál Kralovice (koupaliště, dráha pro in-line brusle, hřiště pro beach volejbal)</p> <p>Sportovní areál Základní školy Kralovice</p> <p>Fitcentrum Kralovice</p> <p>Dům dětí a mládeže Kralovice</p> <p>SDH Kralovice</p> <p>Český rybářský svaz Kralovice</p> <p>TJ Sokol Kralovice</p>
Občanská zařízení pro ubytování	<p>Hotel Bílý Beránek</p> <p>Hotel Prusík</p>

	<p>Penzion U Potůčků</p> <p>Penzion Na Výsluní</p> <p>Penzion Kralovice</p> <p>Penzion Kateřina</p> <p>Sport Kemp Kralovice</p> <p>Internát Střední školy Kralovice (Domov mládeže)</p>
Občanská zařízení pro stravování	<p>Jídelna ZŠ Kralovice</p> <p>Jídelna SŠ Kralovice</p> <p>Pizzerie (2)</p> <p>Hotel Bílý Beránek</p> <p>Hotel Prusík</p> <p>Restaurace Lidový dům</p> <p>Restaurace U Metelků</p> <p>Restaurace U Boháčků</p> <p>Asijská restaurace Drak</p> <p>Kebab</p> <p>Bageterie</p> <p>Cukrárna</p> <p>Kavárna</p>
Občanská zařízení pro služby	<p>Pobočka České pošty</p> <p>Výdejní místa zásilek</p> <p>Veterinární ordinace Kralovice</p> <p>Kadeřnictví (3)</p> <p>Solná jeskyně</p> <p>Autoservis (3)</p>

	<p>Pneuservis</p> <p>Autoškola (3)</p> <p>Cestovní kancelář</p> <p>Pobočka Allianz pojišťovny, a.s.</p> <p>Pobočka České spořitelny</p> <p>Bezpečnostní služba</p> <p>Likvidace autovraků</p> <p>Likvidace odpadů</p> <p>Sběrný dvůr</p> <p>Opracování techniky a kovů</p>
<p>Občanská zařízení, která nelze zahrnout do předchozích kategorií</p>	<p>Zastávka vlakové dopravy</p> <p>Zastávky autobusové dopravy</p> <p>Mariánský Týnec</p> <p>Sakrální stavby (kostel a farnost)</p> <p>Veřejný hřbitov</p>

Zdroj: Vlastní zpracování (2023)

Příloha D: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: vzdělání a výchova

HODNOTY STANDARDŮ DOSTUPNOSTI VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY								
VZDĚLÁNÍ A VÝCHOVA								
Typ	Kategorie	Typ území	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů
Mateřská škola	Základní	A, B, C, D> 1000 obyvatel (přítomnost povinná)	Kaznějov	2	Plasy	1	Kralovice	1
ZŠ úplná (I. a II. stupeň)	Základní	B, C, D> 2000 obyvatel (přítomnost povinná)	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
ZŠ praktická	-	Obec 5000-10000 obyvatel	Kaznějov	0	Plasy	0	Kralovice	1
SŠ (vč. gymnázia)	Vyšší	A, B (> 20000 obyvatel přítomnost povinná;	Kaznějov	0	Plasy	2	Kralovice	1

		jinak přítomnost doporučena v obcích kat. A, B)						
ZUŠ	Vyšší		Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
Celkem bodů	-	-	Kaznějov	4	Plasy	5	Kralovice	5

Zdroj: (MMR ČR, 2020)

Příloha E: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: sociální služby

HODNOTY STANDARDŮ DOSTUPNOSTI VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY								
SOCIÁLNÍ SLUŽBY								
Typ	Kategorie	Typ území	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů
Centrum denních služeb a denní stacionář (terénní služby, dům s pečovatelskou službou)	Základní	A, B, C	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	2
Domov pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení (domov se zvláštním režimem)	Vyšší	A, B (> 30000 obyvatel)	Kaznějov	0	Plasy	0	Kralovice	1
Celkem body	-	-	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	3

Zdroj: (MMR ČR, 2020)

Příloha F: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: zdravotnictví

HODNOTY STANDARDŮ DOSTUPNOSTI VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY								
ZDRAVOTNICTVÍ								
Typ	Kategorie	Typ území	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů
Ambulantní zdravotní péče 1	Základní	A, B, C (> 2000 obyvatel)	Kaznějov		Plas		Kralovice	
Všeobecné lékařství				2		2		3
Praktické lékařství pro děti a dorost				2		2		2
Zubní lékař				1		2		4
Gynekologie a porodnictví				1		1		1
Lékárna				1		1		2
Celkem body	-	-	Kaznějov	7	Plas	8	Kralovice	12
Ambulantní zdravotní péče 2	Vyšší	A, B (> 5000 obyvatel; obce A povinná přítomnost; obce B přítomnost doporučena)	Kaznějov		Plas		Kralovice	
Diabetologie				0		1		0
Chirurgie				0		1		1
Urologie				0		1		1

Otorinolaryngologie				0		2		1
Ortopedie				0		1		0
Radiologie a zobrazovací metody				0		1		1
Rehabilitační a fyzikální medicína				0		0		1
Fyzioterapie				0		0		1
Vnitřní lékařství				0		1		1
Celkem bodů	-	-	Kaznějov	0	Plasy	8	Kralovice	7
Ambulantní zdravotní péče 3	Vyšší	A, B (> 5 000 obyvatel; A povinná přítomnost; B doporučeno)						
Gastroenterologie				0		0		1
Kardiologie				0		1		0
Pneumologie a ftizeologie				0		1		0
Hematologie a transfúzní lékařství				0		0		0
Revmatologie				0		0		0
Hemodialýza				0		0		0
Psychiatrie				0		1		1
Psychologie logopedie				1		1		1

Dermatevenero logie				0		0		0
Celkem bodů	-	-	Kazněj ov	1	Plas y	4	Kralovi ce	3
CELKEM BODŮ	-	-	Kazněj ov	8	Pla sy	20	Kralov ice	22

Zdroj: (MMR ČR, 2020)

Příloha G: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: kultura

HODNOTY STANDARDŮ DOSTUPNOSTI VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY								
KULTURA								
Typ	Kategorie	Typ území	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů
Knihovna	Základní	A, B, C, D	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
Klubové zařízení / klubovna / komunitní centrum	Základní	A, B, C, D	Kaznějov	1	Plasy	3	Kralovice	3
Víceúčelový sál	Základní	A, B, C, D (> 1000 obyvatel přítomnost povinná)	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
Celkem bodů	-	-	Kaznějov	3	Plasy	5	Kralovice	5

Zdroj: (MMR ČR, 2020)

Příloha H: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: veřejná správa

HODNOTY DOSTUPNOSTI VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY								
VEŘEJNÁ SPRÁVA								
Typ	Kategorie	Typ území	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů
Pošta/poštovní přepážka	Základní	A, B, C (> 2500 obyvatel přítomnost povinná)	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
Celkem bodů	-	-	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1

Zdroj: (MMR ČR, 2020)

Příloha I: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: ochrana obyvatelstva

HODNOTY STANDARDŮ DOSTUPNOSTI VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY								
OCHRANA OBYVATELSTVA								
Typ	Kategorie	Typ území	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů
Hasičská zbrojnice dobrovolných hasičů	Základní	A, B, C, D	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
Hasičská stanice	Základní	-	Kaznějov	0	Plasy	1	Kralovice	0
Stálý úkryt obyvatelstva	Základní	A, B, C, D	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
Celkem bodů	-	-	Kaznějov	2	Plasy	3	Kralovice	2

Zdroj: (MMR ČR, 2020)

Příloha J: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: veřejná hromadná doprava

HODNOTY STANDARDŮ DOSTUPNOSTI VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY								
VEŘEJNÁ HROMADNÁ DOPRAVA								
Typ	Kategorie	Typ území	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů
Zastávka hromadné dopravy	-	C, D	Kaznějov	9 + 1	Plasy	15 + 1	Kralovice	5 + 1
Celkem bodů	-	-	Kaznějov	10	Plasy	16	Kralovice	6

Zdroj: (MMR ČR, 2020)

Příloha K: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: nakládání s tuhými komunálními odpady

HODNOTY STANDARDŮ DOSTUPNOSTI VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY								
NAKLÁDÁNÍ S TUHÝMI KOMUNÁLNÍMI ODPADY								
Typ	Kategorie	Typ území	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů
Sběrný dvůr/stálé místo sběru kompostovatelného odpadu	-	A, B; C, D (1 zařízení na 5000 obyvatel)	Kaznějov	2	Plas	1	Kralovice	2
Celkem body	-	-	Kaznějov	2	Plas	1	Kralovice	2

Zdroj: (MMR ČR, 2020)

Příloha L: Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury: napojení na veřejný vodovod

HODNOTY STANDARDŮ DOSTUPNOSTI VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY								
NAPOJENÍ NA VEŘEJNÝ VODOVOD								
Typ	Kategorie	Typ území	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů	Obec	Počet bodů
Napojení na veřejný vodovod	-	A, B, C; povinné pro celé území	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1
Celkem body	-	-	Kaznějov	1	Plasy	1	Kralovice	1

Zdroj: (MMR ČR, 2020)

Příloha M: Dotazníkové otázky a výsledky dotazníkového šetření na téma Vztah ke kulturním a sportovním akcím obce Kaznějov. (1)

Otázka č. 1: Účastníte se kulturních akcí v obci Kaznějov?

Odpovědi:

Ano: 35 respondentů

Ne: 16 respondentů

Otázka č. 2: Vyjádřete prosím svoji úroveň spokojenosti s nabídkou kulturních akcí ve městě Kaznějov. (1 = nízká spokojenost, 5 = vysoká spokojenost)

Odpovědi:

1: 3 respondenti

2: 12 respondentů

3: 20 respondentů

4: 15 respondentů

5: 0 respondentů

Nedokážu posoudit: 1

Otázka č. 3: Vyjádřete prosím svoji úroveň spokojenosti s kvalitou kulturních akcí. (1 = nízká spokojenost, 5 = vysoká spokojenost)

Odpovědi:

1: 2 respondenti

2: 5 respondentů

3: 20 respondentů

4: 18 respondentů

5: 3 respondenti

Nedokážu posoudit: 3

Otázka č. 4: Účastníte se sportovních akcí v obci Kaznějov (jako divák)?

Odpovědi:

Ano: 16 respondentů

Ne: 35 respondentů

Otázka č. 5: Myslíte si, že je víceúčelové kulturní středisko (Kino Kaznějov) dostatečně využíváno?

Odpovědi:

Ano: 23 respondentů

Ne: 20 respondentů

Nedokážu posoudit: 8 respondentů

Zdroj: (Vlastní zpracování, 2023)

Příloha N: Dotazníkové otázky a výsledky dotazníkového šetření na téma Vztah ke kulturním a sportovním akcím obce Kaznějov. (2)

Otázka č. 6: Uvítali byste rozvoj kulturního dění v obci Kaznějov?

Odpovědi:

Ano: 48 respondentů

Ne: 3 respondenti

Otázka č. 7: Uvítali byste rozvoj sportovního dění v obci Kaznějov?

Odpovědi:

Ano: 39 respondentů

Ne: 12 respondentů

Otázka č. 8: Které kulturní či sportovní akce dle Vás v obci chybí?

Odpovědi:

Koncerty: 12 respondentů

Akce pro děti (dětská hřiště, dětský den): 7 respondentů

Lední bruslení: 1 respondent

Bály a plesy: 8 respondentů

Taneční: 1 respondent

Diskotéky: 2 respondenti

Karneval: 1 respondent

Hudební festival: 1 respondent

Větší kulturní dům: 3 respondenti

Kino: 6 respondentů

Divadelní představení: 2 respondenti

Trhy: 1 respondent

Turistické výlety pro občany: 1 respondent

Hasičské soutěže: 1 respondent

Nohejbal: 1 respondent

Volejbal: 1 respondent

Šípky: 1 respondent

Cokoli kromě fotbalu: 1 respondent

Mladší ročníky: 2 respondenti

Žádné: 7 respondentů

Zdroj: (Vlastní zpracování, 2023)

Příloha O: Dotazníkové otázky a výsledky dotazníkového šetření na téma Vztah ke kulturním a sportovním akcím obce Kaznějov. (3)

Otázka č. 9: Jaký je Váš oblíbený způsob trávení volného času?

Odpovědi:

Pobyt v přírodě: 30 respondentů
Aktivní odpočinek: 19 respondentů
Kulturní akce: 16 respondentů
Domácí odpočinek: 11 respondentů
Sportovní akce: 9 respondentů
Jiný: 6

Otázka č. 10: V Kaznějově:

Odpovědi:

Bydlím: 34 respondentů
Jsem na návštěvě: 11 respondentů
Bydlím a pracuji: 6 respondentů
Bydlím a studuji: 0 respondentů
Pouze pracuji: 0 respondentů
Pouze studuji: 0 respondentů

Otázka č. 11: Jaké je Vaše pohlaví?

Odpovědi:

Žena: 35 respondentů
Muž: 15 respondentů
Nechei uvádět: 1 respondent

Otázka č. 12: Do které věkové kategorie spadáte?

Odpovědi:

Do 18 let: 1 respondent
19–26 let: 25 respondentů
27–35 let: 8 respondentů
36–45 let: 7 respondentů
46–55 let: 8 respondentů
56–64 let: 0 respondentů
65 a více let: 2 respondentů

Zdroj: (Vlastní zpracování, 2023)

Abstrakt

Fenclová, E. (2023). *Porovnávání občanské vybavenosti obcí Plzeňského kraje* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: obec, občan, občanská vybavenost, obec s obecním úřadem, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností, samospráva, rozpočet obce, kvalita života, zařízení občanské vybavenosti

Bakalářská práce se zabývá rozdílnými úrovněmi občanské vybavenosti ve třech vybraných obcích Plzeňského kraje okresu Plzeň-sever, tj. Kaznějov, Plasy a Kralovice; vyzdvihuje nedostatky občanské vybavenosti ve vybraných obcích a navrhuje opatření ke zlepšení situace. K řešení byla použita metoda srovnávání úrovní občanské vybavenosti v jednotlivých obcích s hodnotami standardů veřejné infrastruktury vybraných kategorií a metoda dotazníkového šetření k analýze subjektivní spokojenosti občanů. Ke zjištěným úrovním občanské vybavenosti bylo uvedeno stručné odůvodnění. V rozsahu práce byly zjištěny nedostatky v rámci občanské vybavenosti v obci Kaznějov a Kralovice, byl podán návrh pro zlepšení situace.

Abstract

Fenclová, E. (2023). *The compare of civic amenities in the self-government territories of Pilsen Region* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: municipality, citizen, civic amenities, municipality with municipal office, municipality with an authorized municipal office, municipality with an enhanced jurisdiction, self-government, municipal budget, quality of life, facilities of civic amenities

Bachelor thesis deals with the problematic of different levels of civic amenities in three chosen municipalities of Pilsen region (Pilsen-north district), i.e. Kaznějov, Plasy and Kralovice; the author notices shortcomings in the chosen municipalities and suggests a solution for them. Thesis uses the method of comparing the levels of civic amenities in the chosen municipalities to public infrastructure layout standards and the method of survey to analyze the subjective satisfaction of citizens. Brief justification is added to the detected levels of civic amenities. The shortcomings of civic amenities were found out in municipalities Kaznějov and Kralovice, the proposal for a solution was submitted.